

7-0-00 058

వ. రామస్వామిశాస్త్రి, ప్రెసిడెంట్ (రిటైర్డ్ న్యాయజే)

నేను విచారింపవలెనో సంతసింపవలెనో నేనెప్పురింప
లేకుండునన్నాను. ఏమన ఇది మనసోపదేశము కీ! లే! శ్రీ మహాగటి
అన్నపూర్ణాదేవిగారి వార్షికోత్సవమునకు ఇది మనకు చాలపనిత్ర
మైనది. అందుచే మనము నిజముగ సంతోషింపవలసినదే!
విచారింపవలెను. అయితే దేశభక్తునకుకరములగు శ్రుతి
కార్యములందును నలంకారభూమిరాలగు శాశ్వతమైన నేను మన
సన్నధిని లేదేమని కొంతవిచారము మన పాపపరిశ్రమను కలు
గకమానదు. కాని దూరదృష్టిని ఆలోచించిన దేవిగారు మర
టింపలేదనియు నూత్నకృష్టికి గౌరవముగ కార్యకలాపమును
చాల్చి, ఈశ్వరదత్తమును దివ్యశక్తిని మనకు ప్రసాదించుచు
మనల వెన్నంటి సందరించుచు నేమున్నదనియు నమ్మవలసియు
న్నది. దేవిగారు కీంచియుండగా నేను వారి స్నేహసాక్షాత్క
మనకు నోచుకొనలేదు. ఆమె ఆసహాయోద్యమముతో పా
ల్లానిన కొలదిదినములకే మాపురమున కడచెంది పునఃపునః
లోనే గంభీరపశ్యానమును ఇచ్చి అనేకుల ప్రశంసకు పాత్రు
రాలయినారట. ఏకారణముననే నేనాసభకు వెళ్ల నీలలేకపో
యినది. కాని ఆసభకు జరిగిన నాసోదరుడువచ్చి అన్నపూర్ణా
దేవిగారును శామి నేటిసభలో మహాపశ్యాన మిచ్చినది.
చాలచిన్నది. కాని ఆమె ఉపశ్యానముచూడ్రము చాలగొప్పది.
ఎంతయు చక్కగనున్నది. అట్టి సతీశిరోమణి ఉపశ్యానము
నకువచ్చి వినలేకపోవుట అగ్రహ్యం! నీ దురదృష్టముని
యన్నప్పుడు సభకు వెళ్ల లేకపోవినది విచారమును, మా శ్రీమ
లోనిట్టి చూడముణి యున్నది! యమూల్యముయిన దేశసేవకు
చేయుచు కీర్తి శాస్తించుచున్నదని వివేకబుద్ధులు కఠినితానంద
మును నేక కాలముననే పొందితిరి. అనంతరమామె యన్ని జిల్లాలు
దిగురును, మహాత్ముని సందేశమునందరికి శ్రుతిపరచుచు తమ
శక్తి సామర్థ్యముల దేశసేవకు ధారపోయుచున్నారనియు,
పెత్తుతావుల రాట్నసంఘముల స్థాపించి వీలవకనేకమునికి
జీవనోపాధికి దారిజూపుచున్నారనియు, ఏలూరులో; బహు
శ్రేణులకు లోనై ఖడ్గం వరిశ్రేణులయ్యును స్థాపించ ఎవ
రి నో దీ ను లం బో పిం పం గా ర క్తు లై ర ని
యు విడుచున్నప్పుడెల్ల నే పొందుచుండెడి యానంద మపార
ముగనందెడిది మరియు శామిపెగ్గొచ్చి వినునప్పుడెల్ల మనదేశ
మునందలి పాపకలములు యలుంచినను విద్యావంతులైనను
ఏలవారి వారిభార్య సోదరీ, పుత్రికారత్నములను గృహముద
సములతో దాచి మూత పెట్టుచున్నారనియు, అట్లుగాక వారికి
యు క్తవయస్సువచ్చునపుడు వివాహబంధములకు గురికానీక ఉ
న్నదివచ్చినేర్పి వారి యభీష్టానుసారము వివాహములను గావించి
నవో వారును, వారివలనగలుగు సంతోషమును దేశముయొక్క
భవిష్యదభివృద్ధికారకులై అనేకవిషయాలైనవాత్యేయముల కాధా
రులు కాగలుగుదురని శాసనమృతము. వర దేశములలో చాలమంది
విద్యావంతులు, సంపన్నులు, సామాన్యులు ఈ యుక్తవివాహ
ములవలననే దీర్ఘాయుష్యులుగ నున్నారనియు, బలకాలులుగ
నున్నారనియు వారివిడ్డలు అట్టి వారుగనే తయారగుచున్నారని
యు, అందుచే విద్యాబలములను గలిగినవారు మనవారెంతమే
ధా సంపత్తిగలిగినవారయినను, మనవారికన్న మెచ్చుత్రుతో
మయోగకార్యముల జేయసమర్థులగుచున్నారనియు మనవారెం
తటి సమర్థులైనను ఆరోగ్యబలములు లేకపోవుటచే ఊజాయ
మొనై లను యోధులును మధ్యకాలములచే రోగ్యానలసిన
వారగుచున్నారనియు మనముగట్టి శాసనమలసియున్నది. పూ
ర్వకాలమున మనదేశమునందును నీమతిబాల్యవివాహములు లే
దనియు అప్పుడుదేశమత్తంత ఉచ్చదశయందున్నదనియు పురా
ణములు చరిత్రలు పదిదినవారికెల్లరకు కొంతమేలు శ్రద్ధతో గను
నించిన విశేషము. కావున శ్రుతుక దుస్థితినితీసిగి శ్రీకారదా
గారు మొనలగువారు వివాహచట్టమొకటి 21, 16 సం॥లోపల
బాలబాలికలకు వివాహము గావించరాదని అస్సెంబ్లీలో ప్ర
జ్ఞాపింపిరి. అది సర్వశాసంగీకృతమై శీఘ్రముగ నమలుకొనితి
రా దయమయ్యుండగ నీశ్వరం దనుగ్రహించునగాక. మరియు
శ్రీ దేవిగారి భర్తగావించెను ఆమె తల్లిదండ్రులవలెను మనవా
రందరును, వారివారికి స్వేచ్ఛాస్వాతంత్ర్యములనిచ్చి విద్యనేర్పిం
చి యుక్తవివాహముల గావించినవో, అట్టి అన్నపూర్ణాదేవులు
తీలకొలది బడులు దేరి శీఘ్రముగ పురాజ్యము తీసికొనిరాగల
వనియు, వారిబుద్ధి శుభిల నూలుపడుపక ప్ర॥ శంపదేసినవో,
ఎంతయు దేశోద్ధారిణులు కాగలవనియు నమ్ముచున్నాను.
శాసన, మీరందరు ఈసమాజేశము నేటితోనే విస్తరింపక దేవి
గారి యుద్దయమునకు పదా తోడ్పడుచు వారి యాశయముల
నిరక్షేపగలండులకు మరియు గోరుచున్నాను. అది మనకందరకు
నిధాయకమనియు, వారిస్మృత్యర్థము నిర్మింపబడిన ఈశాతీయ
సాతకాల మనబాలికల కొర శీర్షదీపదనియు నమ్మి తదభివృద్ధికి
మూలం ఘనసహాయ మొనర్పవేమను దేవిగారియందలి ప్రేమ
నే నీవార్షికోత్సవము జయద్రుదముగ నిర్వహించిన మీ కంద
కు శావందనములతో ముగించుచున్నాను.

ద్రోణరాజు లక్ష్మీబాయిమ్మగారు
సోదరీలకములారా!

ఎవరు కవిత్వ భారతీయమున జన్మించి పూర్వపితృవారీ
మరణము దివ్యజీవితములపించి యాంధ్రభూమికి శోమజీయై
లేజరిలైనో? ఎవరు ఆంధ్రరాణి పీఠమున దేవీప్రభుత్వ పాత్ర
పాంగనలస్వయంజేతము నామహాత్రావశ్యము కాలేదని యధార్థ
ముగ నిరూపించి పూర్వాంధ్రదేశమున జననమై నెనో? ఎవరు కవి
రచన దేశమున యానాటిపాఠ్యపుస్తకముల పునఃజన్మ పునఃరచన
తారమైనదేమియో? ఎవరు? సీత, దమయంతి, చంద్రమతి
సత్య, ద్రౌపది రాణిసంయుక్త, వీరమతి, అపాల్యాబాయి,
రాణి లక్ష్మీబాయి, బాన్సీ, మొదలగు పారాజిత్వ రిచీనీక వీరవతి
ప్రతాపకల్లూరి; గార్గి, మైత్రేయి, కులభ, దేవహూరి, భగవతీదే
వి అనందబాయి, రఘుబాయి మొదలగువీరకన్యలు
బ్రహ్మవాదినుల జన్మభూమి పూర్వభారతముని సాదర్యముగ నొడ
లు గనుర్చుచు జన్మింపజేసినో? ఎవరు? దీనజనావశ్యకత
సర్వస్వము బలిదాన మర్పించి దీనిజేరిన నిరుపమానత్యాగము
త్రియో, ఎవరి నేపథ్య సాహిత్య భాంధవ్యములచే మిత్ర, బంధు
స్వతులుంబులు పరిత్రమయి, ధన్యతగాంచెనో అట్టి, ఉత్తమ
సాధ్యమతల్లిని, శాస్త్రీయతను కుమార్తెని, అనుగుసోదరీకన్య
మును కీర్తిశేషులగు శ్రీ అన్నపూర్ణాదేవినిగూర్చి ఆమె జన్మ
భూమియగు నీజేగీశ్వరమున ప్రథమవార్షికోత్సవ కవిత్రయ
మున నుపన్యసించగల్గుట నామహాభాగ్యము.

అన్నపూర్ణాదేవిని నేను ఆత్మీయులవలె బాగుగ నెరుంగు
దును. ఆమె సాహిత్యమున నవ్యుదయము కొన్ని కొన్ని దిన
ములమాత్రమే నివసించగల్గినను, యంతమాత్రకే మామూలు
త దృఢముగ లై నచేచుకొని యవిచ్ఛేద్యమై యామెజీవితజ్యోతి
కురుణాపుంజములు నాహృదయసీమక జీరంతముగ ప్రకాశించు
చున్నది. ఈ మధ్యకాలమున సర్వవిధములనీటి యాదర్శరూపిణి
ప్రభువందలేదని నోకొనకొనించినను నతియోక్తికానేరదు.
ఏనాడు త్యాగముత్రియగు శ్రీ గాంధీమహాత్ముడు “అసహ
యదండభిని మ్రోగించి, స్వరాజ్యకేళిమునుపూరించి దశదిశల
బ్రతిధ్వనింపక జేసెనో? యానాడు కార్యరంగమునకురికినవా
రిలో నగ్రగణ్య శ్రీమదన్నపూర్ణాదేవి! ఏనాడు మహాత్ముని
జాతీయ సమరావ్యవహార తనకువచ్చెనో? యానాడు వై దేశిక
ముఖగు సమస్తచీనీశాంబరముల మేలిమిజలగుదువ్వలనల గు
రుదేవు జాజ్ఞ నాడలదాల్చి స్వాహాతీతాహుతియొనర్చి తన
యమాల్వాలంకారముల నెల్ల గుడపాదపన్నీధి “స్వరాజ్యనిధి”
కర్పించి దీనచింతామణియైన నిరుపమాన శ్రీ అన్నపూర్ణాదేవి!
అట్టిదన్యురాలి నేడుమున బాహ్యదృష్టికిదురమై విజ్ఞానదృష్టికి
గోచరముగ సహితనవధమునందు “ఉన్నత స్త్రీవిద్యాలయ”
సావనార్థము బహుళతర సాధనముల సమూహమయ్యున్నది.
అన్నపూర్ణాదేవి గలించిన దనుకొనట భవ. దేవి మృతదేవి! నే
ను మరణించెను, అని సదా యామె వాక్రచ్చెడిది. కాన “మృ
త్యుంజయ” దేవికి మృత్యు వెక్కడిది? సర్వకర్తయగు నీశ్వరుడు
ఉత్తములగు వ్యక్తుల జీవితకాలమునందు గాక, వారి నిర్వాణ
జానంతరము మహోపయోగములగు వారి సంకల్పములకు నీధి
వోనర్చుట సామాన్యముగ సాంప్రదాయమై యున్నది. బుద్ధి
దేవుడు, ఏనుక్రిస్తు, మహామృదు మొదలగు మరకర్తల యొక్క
గాక, “దేవేంద్రనాథ, రామమోహన, దయానంద, లోకనా
థ్య, బ్రహ్మచల మహోద్యమములు, వారి నిర్వాణజానంతరమే
సర్వత్ర వ్యాపించి విజయమందెను. స్వరాజ్యోద్యమమున లో
కమాన్యునిచే గావించబడిన పనికిన్న యాయన జీవితాంతర
మాయన యాత్మకర్తచే భారతదేశమున గావించబడిన పని
యత్కంతము. కావున పరమార్థ మెరింగిన శ్రీ దేవి తన సంక
ల్ప బీజముల మాత్రము నాటి న్నిసాధనము కొంతకాల కెరిగిం
చి దుర్బలముగ మానవకాయము విడదాడి నివ్యకీరీతమున నివ్య
ధామమున నివసించుచు, తత్సంకల్ప నిధికి సదా మనకు లోడు
నీడయై తన నివ్యకర్త ప్రసాదించుచున్నది. కావున నీనాడు
ఇటు సమావేశమైన మన వింతటితో మన పని దీనినెన్నక
ఆమె కొలఱును ఆమె కుటుంబము కొలఱును గాక దీనజనో
ద్ధరణకు దీనజనోద్ధరణకుగా సంకల్పించిన యా దేవి మహోద్య
మమునకు యామెను ప్రేమించిన వారెల్ల నత్యంతము కృషిప
ల్లుట నిధి. మనలో స్వర్గస్థుల ఆత్మ ప్రేమకర్తలను అభిష్ట వస్తువు
ల ప్రాధాన్యతల యందర్శించుట ఆచారము, కాస్త్రీయము. అన్న
పూర్ణాదేవి యాశ్చర్యము లతిలోకసాధారణములు. దీనరక్షణ
మామె జీవనగ్రంథి, బాలికల కుత్తము విద్యగరపుట యామె ము
ఖ్యాతీయము. అనదల పోషించుటామె దృఢ సంకల్పము. అం
దులకు ప్రథమ మగు శ్రీ మోహనదాస్ ఖద్దరు పరిత్ర
మాలయమున సంస్థ సాపించి యభివృద్ధికెంతయో కష్టపడి,
కృతార్థయై, ఎందరిలో జీవనముల గల్పించినది. ఉన్నత శ్రేణి
విద్యాలయమున కామె యెంతయో యాశించినది. కాని ఆ
వాక్యానసగోచరమగు నీశ్వరుడ యామె యాత్మకర్తకే బ్రజలకి
చ్చి యామెకు నివ్యరూప మొసంగి తద్వారా యామె చేయఁ
దలచిన కార్యముల సంపూర్ణముగ కొనసాగించుటకు గాఢోలు
తన సన్నిధి కాదేమి కన్పించుకొన్నాడు. కాన ప్రకృతమాంస
మ స్వాధీనముగ సాపించిన “శ్రీ అన్నపూర్ణాదేవి, బాలీయ

బాలికా పాఠశాలాభివృద్ధికి తదగ్రమున మన యభివృద్ధికి మనము
సర్వ విధముల తోడ్పడుచు మన బాలికల నామె బడికేవలపుచు
వారిచేత విధాతముగ ఖద్దరు వడికించుచు, ఖద్దరుగా కన్యలు
కట్ట నొల్లని బుద్ధిని గరపుచు, దేవి గౌరవార్థము మన యంత
యోగార్థము నామె పేరకేదోడు గ్రంథాగారమున సా
పించి, అందరు ప్రతివారము 2 మాటలు సమావేశమై, గ్రంథ
వచనమొనర్చుచు, గృహములకు గొంపోయి చదువు గ్రంథాంశ
ముల నలంకరించుచు గృహవిద్య వ్యాపింప తోడ్పడ గలందులకు
ప్రార్థించుచున్నాను. నే నామె పాఠశాల, దర్శించిరిని. 50 మం
డి బాలికలున్నారు. విద్య కొంతవరకు సంకల్పి కరముగనే
యున్నది. ఒక వర్షములో నీమాత్ర మభివృద్ధిగాంచ గల్గుట ప్ర
తీతిసాహిత్రమే, దారము వదులుట కుట్టుపని, చాల బాగున్నది.
మరి యింతోకముట. మనము ముఖ్యముగా జ్ఞానక
ముయోగోక తప్పదు. దేవిగారి నింతయున్నతస్థితికి దచ్చినది,
వారిసహజ జన్మసాధాగ్యమేగాక ఇంక రెండముఖ్యవిషయ
ము లున్నవి. ఒకటి తలిదండ్రులు. రెండు భర్తగారు. పూర్వ
లగు నామె తలిదండ్రులు ఆడపిల్ల ప్రవృత్తినంతనే విచారించి రెవ
ఏటనే మగనివెడకి ప్రేమవాత్సల్యములనే యరిత్రాడోకటి
మెడకంటగట్టువారిలోజేరక వివాహము కవిత్వముయిన ప్రేమ
నబంధమనియు ధర్మబద్ధ మనియు, అవిచ్ఛేద్యమనియు నైచ్చి
మనియు, నెరింగిన విజ్ఞానగుట శేషము తమబిడ్డ విద్యా
చింతనమేగకొని ఏకపుత్రకన్యయనను, దూరమనియైన జంకక
కలకత్తా కంపి బ్రహ్మబాలికపాఠశాలయందును దే భూ క
కాలేజియందును ఉన్నతవిద్య కరని దేవిగారిలోకప్రకారము
20 ఏట విద్యానిధులగు శ్రీబాపిసేతుగారితో వివాహముగావించిరి.
ఇక సోదరులు బాపిసేతుగారన్ననో అట్టియమాల్యరత్న
మున సానదిర్చి బాలికత్వముగా నొనర్చి యామెకేత్రకాళము
వలన ప్రజల కవిత్వోపకారమొనర్చి యిక్కలురైరి. ఇట్టియత్త
వివాహములవలనను ఉన్నతవిద్యవలనను గలుగులాభముల పె
క్కింటి నెరింగిన అమృతజ్ఞులగుటే శ్రీహరసింగ గౌరగారు
యన్నగువారు 21, 16 సంవత్సర బాలబాలికలకు వివాహములు
జరవరాదనియు విద్యనభ్యాసగోరవలెననియు ఘంటాపథముగ
చాటుచున్నారు. దేవాభివృద్ధిని గోరి వారియంతదేశముల సమ్య
తించుట క్రేయోదాతలకు కర్తవ్యము. సోదరీమణుల నెల్లర
అద్యభూషణియగు శ్రీదేవిగారి గుణగుణము లనుకరింపప్రార్థిం
చుచు వందనములతో విరమించుచున్నాను.
మరియు, శ్రీ దేవిగారి పిన్నతగారు శ్రీయుత
మ గంటి సీత య్య గారి ధర్మ కర్మ యు న గు
ప్రమతి కి! శ్రీ కాంతాదేవిగారు వారి కు గుర్త కా ల
మున ఎకరం మాగాణిభూమి వారియనంతరం ధర్మము చేయుమ
ని కోరినందున సహజాదాత్యులగు శ్రీసీతయ్యగారట్లే తమధర్మ
వత్తి మరణాంతరము నుమారు రు 70/-ల ఆదాయమువచ్చు
సదకు భూమి నీబాలికాపాఠశాలకు దానముచేసి ఆదాయము
దీనబాలికల కుచిరవిద్యగరపునజేరవచ్చు వారియోదాత్యమును
నెల్లడించిరిని మిక్కిలి ఆనందించుచున్నాను. మరియు నీసంవ
త్సరము గతకాలము బాలికాపాఠశాలమానవరీత. అరిపి కృతార్థ
లకు శేషము బొమ్మలుగాక ఉపయోగములగు కంచుగ్గానులు
వల్లెములు గంధపుగిన్నెలు కంకుమబరిజెలు ఫలహారంబరిజెలు
మొదలగుసామానుల నిచ్చిరినియు రాట్టు మువదుకు నూలుపరీత
లో ప్రథములుగ నుత్తరమునవారికి దేవాభిమానియు గుడ్డప
ల్లెకలో బాలికాపాఠశాలాభివృద్ధినియనగు శ్రీఎన్నెనిశే
వమ్మగారు ఒకవందగిన్నె నిచ్చిరిని తెలుపుటకు మిక్కిలి ఆ
నందించుచున్నాను. దేవాభిమానులు దేవిగారియం దపార
ప్రేమగౌరవము లున్నవారునగు శ్రీమతులు మూల్వారి రామ
గుండరమ్మ మక్కమ్మ మాన సర్వవశమ్మ తుదర కుబ్బమ్మ దామ
రాజు అత్తమ్మ చామ రికారిమ్మ శ్రీమయనక విధిగా నెంచి
ఎల్లర నావ్యానించి సభిజ్ఞప్రదముగా నిర్వహించినందులకు
వారియోదాత్యములకు నాసాధువాదములు దయానిధి
యగు పరమేశ్వరుడుసర్వదా తనకే ప్రేమార్థముల ననుగ్రహిం
చి దేవిగారి ప్రతిబింబముగ చిరజీవి ఝాన్సీ సీధాయారాజా
గ్యములవృద్ధిచే బ్రార్థించుచున్నాను.

శ్రీభగవద్గీత

శ్రీ బెల్లంకొండ రామారాయకృత భాష్యరూప్రకాశ
వ్యాఖ్యానిలసిత కాంకరభాష్యము గలది.
(సంపూర్ణము)
అత్యుత్కృష్టముయిన గ్రంథము.
ప్రథమవట్టము (1-6 అధ్యాయములు) రు 2-0-0
ద్వితీయవట్టము (7-12 అధ్యాయములు) రు 2-0-0
తృతీయవట్టము అచ్చగున్నది.
ఆంధ్రగ్రంథమాల,
7, రేలుకెటికెడి, మద్రాసు.

పంచరత్నములు

- “అన్నపూర్ణ బాలీయవిద్యాలయమున,
కాంధ్రదేశీయులార! సాయంబు గండు!!
1. నీ. ఏదే! తా బాల్య మాది దేశోన్నతి
గోరి చింతింపుచు జేరఁగాంచె!
ఏధిక ఇరువడియేడ్లు నిండకమున్నె
కార్యభూమికి దూకి ఖ్యాతి నందె!
ఏసాధ్య సతుల కుత్సావృద్ధివద్యను సమర్పించఁ
గా నాత్మ నర్పించివెచ్చె!
ఏయంబు దేశమాత్యూణంబుఁ దీర్చంగ,
నిజజేరి యతులప్రతిష్ఠ మించె!
గీ. ఏరుగగర్జిత్తు నిరత్యమహీనకరుణ,
దీనుల సమర్థింపఁ బ్రతిజ్ఞ దాల్చె!
నట్టి శ్రీఅన్నపూర్ణవిద్యాలయమున,
కాంధ్రదేశీయులార! సాయంబు గండు.
2. నీ. అతిబాల్యమున స్వరాజ్యమునక బోరివవీర,
పనికి శ్రీరాణీభవాని” వోలె!
స్వాతంత్ర్యనిరతి నాజన్యాంతమును మహా,
ప్రతిధిక గన్న “యమాల్యబాయి”వోలె!
ప్రాజ్యహిందూమహా రాజ్యరక్షణను స్వ,
ర్వముగ గన్న “సంయుక్తరాణి”వోలె!
అతివైభవమున కాంధ్రావనిక బాలించి,
నిజగన్న “రుద్రమదేవి” వోలె!
గీ. అసహాయోగమహాసమరాంగమున
చిరతరంబుగఁ బోరి మే న్నొరంగినట్టి
శ్రీమదన్నపూర్ణాస్మరించుచున్నానునకు
సాయ మొనరింపుఁ కాంధ్రదేశీయులార!
3. నీ. నిరవమానవిరవత్తి యనంగ కలికి మం,
దంజయై హైందవఖ్యాతి నిలిపె
అమపమదానధర్మోదార్థ విరరణ,
ఖని భారతమని నిక్కముగఁ బాటె
అసమాన కార్యసారాసభైర్యముల కున్ని,
భరతోద్య యనుట ప్రసంబోసర్ప
నిలుపేదజముల పెన్నిధి త్యాగసంశీల,
భారతమే యని భేరివెచ్చె
గీ. రత్నఖనిగాక సద్గుణరత్న నిలయ
మెన్న హైందవ మని నిరూపించి చెప్పె
నట్టి శ్రీఅన్నపూర్ణవిద్యాలయమున
కాంధ్రదేశీయులార! సాయంబు గండు.
4. నీ. అననివిమము శ్రీమహాత్మ గాంధీబామ,
జవమె తారకముగా స్వరణజేసె
సతతంబు మాతృదేశోక్తకృతావస్య,
దాస్యవిముక్తికి తనము సల్పె
ముకుతచ్చ లాఙనవృద్ధి యానాథలగు దా,
ర్యాగ్యలక్ష్మే సదా పరితపించె
బీదజనుల కల్పవృక్షంబు ఖదరసం,
స్థాపనార్థము మేను ధారవోసె
గీ. భారతమహారణ్యుర పార్థజనలు
అమలసత్యాగ్రహమున విక్రమము నూపె
నట్టి శ్రీ అన్నపూర్ణ విద్యాలయమున
కాంధ్రదేశీయులార! సాయంబు గండు.
5. నీ. అనని “బరోపకారార్థ విదంకరీ,
ర”మృకు నడి సార్థకమ్ము గాఁగ
భువి నాత్మసర్వస్వసాక్షి యనునూక్తి,
సత్య మొనర్చి యశమ్ముఁ జేఁగ
ధృతి నేకమేవాద్వితీయమ్మును బునోక్తి,
నెలనమ్మి వరమాత్మనే ధరింప
తుము లోకా సమస్తా క్షుభికోభవం,
తన, పరకుఖమ స్వీయముగఁ దనర
గీ. అకట! దేశహితార్థమై యాత్మసర్వ
మిస్వరాజ్యేష్టి ప్రేమి పరేకుఁ జేరె
నట్టి శ్రీ అన్నపూర్ణ విద్యాలయార్థ
మాంధ్రదేశీయులార! సాయంబు గండు.

కలరామాత్రలు

డబ్బీ 1-కి 12 మాత్రలు. వెల రు. 0-6-0
ఈ కలరామాత్రలు లోపల ఇమిడిన వెంటనే విష
పురుగుల జంప ప్రారంభించి వారికిదల తగ్గించి మాత్రము
వెడలించి నాడికి పుష్టికలుగజేయును. తగిలిన వెంటనే
మందును రినుట అవశ్యకము. కలరా యొన్నచోట నీటిని
కాచి త్రాగుట యుక్తము.
అమృతాంజనం డిపో, బొంబాయి - మద్రాసు.

ఆంధ్ర విశ్వకళాపరిషత్తు

వేమన ఉపన్యాసములు 6, 7

శ్రీమంత్ రాజ్ ఆనందశర్మగారు అక్టోబరు 30, 31 తేదీలలో వేమనను గురించిన 6-7 ఉపన్యాసములను కళాశాలా భవనమున నొసంగి వేమనపూజా పురాణమును చూపించిరి.

6 వ యుపన్యాసమున వేమనకును కర్ణాట సర్వజ్ఞులైన కవినిగల సామ్యమును నిపులకు విశేషింపించి ఆయనపురికిని గల కించిద్దేశముల నెత్తికొనిరి. వేమన విరక్తయైన యోగియని యా సర్వజ్ఞునియొక్క రక్తియనియే ఆ బిడ్డలలో నుండినవాడనియే వేమనవలె శ్రీమద్విద్యయమున సర్వజ్ఞునికంటె అసహ్యముగాని యోపమాగాని యుండలేదనియు ఇంటిమాత్రము తప్ప తక్కిన విషయములలో నెల్ల సర్వజ్ఞుడును వేమనయు నొక్కటేయని ప్రతిపాదించిరి. అతియంత తమిళ నాటి తిరుప్పావర్లు వేమనను పరిచిల్లి తిరుప్పావర్లు పంపారయినను ఆతని గంభీరమునూర్లగా విభజింపబడి ధర్మార్థ కామమోక్షములలో నాల్గు విభాగములైన వేర్వేరు లంకెస్వభాగ శిష్యులతో శిష్యులతో వదిలిపోయి యున్న గణియొకటంబటి యోగి వేమనకును తిరుప్పావర్లకును సామ్యము నానరాదనియు వారి ప్రోవలను తిరిగివేయవలయు చాలము లును వేర్వేరు నియు నిరూపించిరి. ఆధునిక యుగమునాటి శ్రీరామకృష్ణ పరమహంసగుర్వి ముచ్చటించుచు వారియొక్క భావసాదుల వివరించి, వేమనతో నొకరితోల్పి సామ్యముల గనుగొనట కష్టముని నూచించిరి.

7 వ నాటి యుపన్యాసము కడపటిది. అందు వేమన కవిత్వములను వేమన భావనాలోక ప్రకాశము, అతని ప్రతిభాప్రభావమును, భావప్రపంచ పరివర్తనాభివ్యక్తుల చక్కగ నెఱుంగవలయు అతని తెలివి తేటలను వేమనయొగి ఆటవెలిది అలంకరించి గమనింపుటతో ఆంధ్రవాఙ్మయవాణిజ్యంగిట నాడించి, నలంకరించెననియు, ఉదాహరణలు తెప్పల చేర్చిరి. వేమన వైజయంత్యుని బోధనలతోడనే అసన్యసామాన్యమనియు, గాయము గీటువడిగి, నవ్వించు ప్రతిభయు గాయమువడవడ చక్కచెదరనియకనే హాయి చల్లని మాటలతో; చెడదీర్చిన విద్వంసు కత్తియందును అతనిని సాటిలేదనియు చెప్పిరి. ఆటవెలిది వృత్తులలో కందమునలె సన్నదయ్యును వేమన చేతిలో నీయతి ప్రపంచ వేమనముల నవిస్తరముగను, నూటిగను దెబ్బలనం తటి విజయముగలయెడ కబ్బము ప్రపంచమున ప్రదర్శింపబడినదని నూచించిరి. తక్కిన కందము నెల్లు రసనాస్వాదముగా చేసి, జలిదలి చలువల విగియించి, వాఙ్మయ మణిభూషణముగ నెల్లనాల్చినో అట్లే వేమన ఆటవెలిది వట్టున తన కాళమును జూపివాడనియు, యరివట్టున, వేమన నేర్చు వర్ణనాతికమనియు, అతని కవిత్వ మనాత్మమున నగ్గడించిరి.

వేమన ప్రతి పద్యమునను, సామాన్యము గ నొక యుపమానమును వేర్చి, యోగమర్మములను, ప్రపంచసాధ్యములను, సాంఘికాచార ధర్మములను ఆత్మవిద్యా తత్వమును గమనింపకుగ లోకమునకు పద్యరూపముగ నెఱింగించి చరిత్రరచయివాడని తెలిపి చెప్పిరి.

పండిత సారస్వతానుభవ విద్యార్థులుగా గడిగిన ప్రబంధపరమేశ్వరుల పద్యరంధ్రములందును, ప్రబంధలక్షణ నియమములను సంకల్పితము వ్యాకరణ కాస్తాది పాండిత్యతరంగములతోను చిక్కున కలకలాడుదున్న ఆకాల చిత్తానుభవ అసర్గర్వ సహజవాదాబితో సహజసర్వము మధుర కఠిత చంద్రికల వెలుగుచున్న మహానాథుడు వేమన యని ఉపన్యాసకులు నిర్ణయించి కొంతమంది వాఙ్మయ రంగరంగ కాళము ప్రదర్శించు భావభూతులతో పదమొగము బెట్టి ప్రబాహితీ జీవనమును పరిపూర్ణమిచ్చినవనను సాఘియ దురాచారముల ఖండిం: రి, తత్త్వవిశ్వాసానాసమున నెఱవ జీవితమును వినియోగించిన తిరుప్పావర్లకవిత్వ లింగి నొక్కరిగానెను. బరిగణింపఁబడిన లాక్షణికల చందానాసముల ధిక్కరించ వేమన కవిత్వరంగమున కాదు గానరావడసాదెననియు చెప్పిరి. అంతర్వేది భావముల సహజముగా విశేషింపి, వేమనకవిత్వము శ్రీమద్విద్యతో వేదనకట ఆధునిక లెటగి, యతడాద్య ప్రబంధమున కొనసాగి మేలుమణిక కృతజ్ఞులయినందులకె తిరుప్పావర్లల ప్రాతిపదిగ్రంథముల పరిక్షించి చక్కని నిర్ణయమును వేమనపద్యముల గంభీరము ఇచ్చుచున్నట్లు అభిప్రాయపడెను మూలమునది కలతక్కినాద్యుల జేయక ప్రబంధించు బుడదగియున్న దనియు నూచించి, ప్రబంధమున వ్యాసములను ఇప్పించిన ఆంధ్రవిశ్వకళాపరిషత్తును అభినందించుచు తనయందభిమానమును తెలిపి, యాయొకటివలెను వేమనపూజా పురాణమును, అతిశయకాళికంప సభకు ననుబంధమునైన, సభ్యుల ప్రకాశనములనల్పి తను కడపటియుపన్యాసమును చూపించిరి.

కాకినాడ పురపాలక సంఘము

కొంపలుకూలివారికి సహాయము

ఉపాధ్యక్షుని ఎన్నిక

కాకినాడ, నవంబరు 6:—కాకినాడ పురపాలక సంఘము నిన్న సాయంత్రము 5-30 గంటలకు సమావేశమయ్యెను. పురపాలక భీమ శంకరశాస్త్రిగారి వారి సానములకు తక్కిన 31 సానములు నిండెను. ఉపాధ్యక్షునియొక్క జరుగుననుట చేత చాలమంది ప్రేక్షకులు వచ్చిరి. శ్రీ చామార కృష్ణమూర్తిగారు సభాధ్యక్షులుగ నుండిరి.

నూతనముగ ఎన్నికొనబడిన సభ్యులు ఎవమందుగురున, ఒక నియోజిత సభ్యుడును ప్రమాణములజేసి సభ్యత్వ స్థానముల నలంకరించిన పిదప ఉపాధ్యక్షుని ఎన్నిక జరుగబడెను.

శ్రీ అద్దేపల్లి వారిశృంగుడుగారిని ఎన్నికొనవలసిందిగా ఎ. టి. పామయగారు పాతకల్లి వెంకట్రామయ్యగారు చెప్పిరి. కాలెపు గంగశర్మగారిని ఎన్నికొనవలసివదని శ్రీ యిరవంతుల ముద్దాపాస్వామిగారు చెప్పిరి.

కాంగ్రెసుపార్టీ వారు తమ అభ్యర్థిని పెట్టలేదు. వోట్లు లెక్కింపగా వారిశృంగుడుగారికి 19 యును గంగయ్యగారికి 10 యును రాగా, వారిశృంగుడుగారు ఉపాధ్యక్షులుగా ఎన్నికొనబడిరి. చైర్మన్ వాక్కుచ్చెను (సార్వకలకా శిష్యులు జూరుయందెగా గౌరవార్థముగా ఇద్దరు లేలు పేయర్లు కర్పార, పూలవారములను వారిశృంగుడుగారి కంఠమున ధరింపజేసిరి).

తనయందు విశ్వాసముచూపి తనను ఉపాధ్యక్షునిగా ఎన్నికొన్నందులకు తన సంతోషమును వందనములను తెలియపరచుచున్నాననియు, తనకుచెర్రనున్న యన్వయజేషులను తాన శిక్షింపవలెనంద సభ్యులందర తోడ్పాటుచేయగల్గుచు నని నమ్ముచున్నాననియు, వారిశృంగుడుగారు తెలియజేసిరి.

పిమ్మట సభాధ్యక్షుడు పట్టాభిషేకమున వరదలపల నష్టమును గురించియు అందులకు సహాయమును గురించియు చెప్పిరి. 450 నండి 500 యండ్లవరకు పట్టాభిషేక సహాయముచేయవలసియుండుననియు, పూర్తిగా పడిపోయిన యండ్లవిషయములో, పెద్దవైనవో య 10 లు చొప్పునను చిన్నవైనవో య 7-8-0 లు చొప్పునను యిచ్చుకయెడ: యండ్లు తిరుగకట్టుకొనుటకు తగిన సహాయముగననియు, ఇవిధముగా చూచినయెడల నుమారు య 4000 లును మించి కావలసియుండుననియు, అందులో య 2030 లవరకు పట్టాభిషేకమునందు సహాయముచేయుగల్గుననియు, అందులో య 1700 లు యం తవరకు చందాలు వేయబడెననియు, పాతల సహాయముగాక మిగత య 2000 లును మ్యూనిసిపల్ సంఘమువారును ప్రభుత్వమువారును భరించుననియుండుననియు చైర్మన్ కృష్ణమూర్తిగారు తెలియజేసిరి.

సామ్యులెంత యన్వయమును వానిని గురించును జిల్లాలోని వాధితులకు సహాయముచేయుటను గురించియు, కొంత నేపు చర్చచేయబడెను. పట్టాభిషేక సహాయమును గురించి అందరు నవీకమన గుర్తెయుండిరి.

శ్రీ చామలి రామసోమశాస్త్రిగారు జిల్లాలోనికి భాగ్యంపరిమై పెద్దపట్టాభిషేకము అపట్టాభిషేకములను గురించి తన ధనసహాయము జిల్లాకూడ చేయవలసి యుండునని సలహా పూర్వకముగా నొక్కి చెప్పిరి. 31 బి కొమ్మిరెడ్డి నూర్యశారాయణగారు మూర్తి నాయుడుగారు కూడ ఏకీభవించుచు య 500 లైనను జిల్లాకు యన్వయపెడినరి. పాతపల్లి వెంకట్రామయ్యగారు యంకను బలపరచిరి. చివరకు అంగీకరింపబడెను.

గవర్నమెంటువారి యాహ్వానమునకు లోబరచి, కాకినాడ పట్టాభిషేక సహాయ సంఘమునకు య 1000 లును తూర్పు గోదావరి కేంద్ర పరదల సహాయ సంఘమునకు య 500 లును సాక్షాత్ చేయడమైనదని తీర్మానింపబడెను.

ఆపయ, నీయేడు ఉపన్యాససభలకును అగ్రసభాధిపతిగనంపి న, శ్రీ వ. యశ్. గౌరుగారు (కళాశాలలో రసాయనశాస్త్ర పండితులు) ఉపన్యాసమును, ప్రేక్షకులను, వేమనఉపన్యాసముల నిప్పించుటకునయి, భూరివిరాళము నొసంగిన శ్రీ వేంకటరత్నము నాయుడుగారిని అభినందించి, (శ్రీధాధర్మ) వేమనవర్తన పరిశోధించి, తియ్యని తేట తెనుగుమాటలలో, తక్కినమాటల సహజధారా ప్రవృత్తిగల విభిన్న పట్టులకై లిలో యందటికి దెలియనట్లు ఉపన్యసించిన ఉపన్యాసకులములను న, సాంఘిక సంస్కర్తయు, ఆంధ్రాంధ్రభాషా వికారదుడును నిర్మలయశోవిలాసుగుడునయిన, శ్రీ వేంకటరత్నము నాయుడుగారి యాశీషము సఫలమయ్యెననియు విన్నవించిరి. అంతటితో వేమనయుపన్యాసములు ముగిసినవి.

వి. రామచంద్రారావు, ప్రిడరు,

త్వరపడుడు! త్వరపడుడు!

ఇకను మోసపు పుస్తకములనుకొని మోసపోకుడు!!

సతీపతికుటుంబాల రహస్యములు.

ఇట్టి గంధ వివిధర కాంధ్రభాషలో వెలువడియుండలేదు. ఇందు గృహస్థాశ్రమధర్మము, సతీపతుల్యోగ్య (పేరుతో నర్థిలగల విధులు, ప్రేమతత్వము, స్త్రీభాతులు, పురుషభాతులు, వాని ప్రవర్తనలు, భాతులు, పాతనములు, వాని యొక్క అభిప్రాయము, శయ్యాగృహసామ్యములు, వాని లక్షణములు, ఎట్టి సతీపతుల కెట్టి సంభాషణ గలుగునను విషయము, గర్భవిషయములు, గర్భ స్త్రీలనుపరింపవలసిన విధులు, గర్భవతుల యాశోగ్యావశ్యకత, శిశురక్షణ, ఆ త్రోడం ద్రవైరములకు గల కారణములు, వానిని కేవలపక్షయో నుపాయములు, వారికుండవలసిన స్వేచ్ఛావశ్యకత, మున్న 280 విషయములతో, సందర్భాను సారముగల ఆటోగ్రాఫ్, లెక్కాములు 25 లోను గణ 410 పేజీల వెబడిన సీమకాలికోగ్రోహ చక్కిని లైండుతో విరాజిల్లుచున్నది. ప్రతిగృహమును తప్పక చదివిరే, తీరవలెను. కొద్దిప్రతులేగలవు.

పుస్తకము 1-కి రు 2-0-0, రహస్య భర్త 7 ఆణాలు.

రెండుపుస్తకము లొకసారికొనువారికి రహస్యభర్త లేదు.

మా చిరునామా:—ఆర్యక్ బుక్ డిపో,

19 తాండవరాయ మొదలిపేదె, లిజువల్ క్లె, న.రాజు

6-11-28 సాయంత్రం గాంధీ యువ్యావనసమునందు శ్రీయుత అయ్యదేవర కాశేవరరావు పంతులుగారి అధ్యక్షత క్రింద జరిగిన మహాజనసభయందు శ్రీయుత దాసు త్రివిక్రమరావు పంతులుగారికి ఆంధ్రరాష్ట్ర హిందుస్థాని సేవాదళము వారు సమర్పించిన స్వాగతపత్రము.

శ్రీయుత దాసు త్రివిక్రమరావు పంతులుగారికి ఆంధ్రరాష్ట్ర హిందుస్థాని సేవాదళమువారు

అర్పించిన

స్వాగత పత్రము

సోదరా!

నిఖిల ప్రపంచ యువజన మహాసభకు ఆంధ్రరాష్ట్ర ప్రతినిధిగా హాజరై డేవమున కేగి అచ్చట సభా వ్యవహారములను సాల్పాని యారాపు ఖండముదలి వివిధరాష్ట్రములను దర్శించి నురక్షితముగా తిరిగి మాతృదేశమున చేరిన శ్రమకు స్వాగత మర్పించగలందులకు సంతోషించుచున్నాము. యదమే భావించు లక్ష్యముగా నుండుకొనిన విశోధా, అమె కా మొనలకు ఖండాంతరప్రజలకు అహింసా ప్రధానము గాంధీమహాత్ముని అసహాయోద్యమ తత్వము పరిచయము గావించి వివిధదేశ యువకుల మధ్య సోదరభావము పెంపొందించి యుద్ధమునకు మోముండు ప్రపంచ వ్యవహారమునందు చొటుకేతుండేసి మానవ కళ్యాణమునకు విార కావించిన తోడ్పాటు అంతయు ప్రశంసార్హము. స్వాతంత్ర్యముతో, సకలసంపదలతో తులనగమన్న సాక్షాత్కరణే దీక్షుల సామర్థ్యమును దీక్షుల ఆదర్శమును, దుర్బలలై చర రంతులై దీక్షులై ప్రభుత్వమువారు కావించుచున్న చుస్త్రమలనుండి తప్పించుకొనలేక పలుభాదలపడుచున్న మన భారతీయులలో నెలకొల్పి అదిరకాలముననే భారతదేశమునకు స్వరాజ్యనిధి కలిగించుటకై తమరు యొకను కృషిసహక భగవంతుడు తిమకు పరిపూర్ణ ఆయాశోగ్య విశ్వర్యముల నొసంగ గాత యని ప్రార్థించుచున్నాము.

ఆంధ్రరాష్ట్ర హిందుస్థాని సేవాదళము, బెజవాడ.

సంయుక్త పరగణాల మహామండలియుల అఖిలపక్షమహాసభ తీర్మానములు

మహామండలియులకు శ్రేష్ఠనియోజకవర్గము లుండవలె

ననియు గవర్నమెంటు డిపార్టుమెంటులన్నిటిలో నూడవవంతు ఉద్యోగములు మహామండలియులకు నొసంగబడవలెననియు పోలీసుశాఖలోను సైన్యములోను నూటికి 50 వంతున ఉద్యోగములు మహామండలియులకు పుచ్చు దీయుల పశ్చిమ యుండవలెననియు రాష్ట్రీయప్రభుత్వములో మహామండలిప్రాతినిధ్యము సగమువంతుగా నుండవలెననియు కేంద్ర ప్రభుత్వములో మూడవవంతుగా నుండవలెననియు ఉరుదూభాషావిల్పిడికై శ్రేష్ఠ నిబంధనములవ్వారా సంరక్షణమొసంగబడవలెననియు తీర్మానములు చేయబడెను.

మదరాసువార్త

రాకపోకలు:— సర్ ఎం. సి. టి. మత్తయ్య చెట్టిగారు నేటి యుద్ధమున మద్రాసువచ్చిరి. మేజర్ స్టీవెన్సు గారు బొంబాయికి విడుదలై డిక్కాగారు బెంగళూరునకు గ్రీకు ఉడగారు ఉడక మండలమునకు గతరాత్రి మద్రాసునుండి పయనమైరి. డి. బి. సి. వి. విశ్వనాథాచార్యుగారు నేటియుద్ధమునకు మద్రాసు వచ్చిరి.

శ్రీ చెన్నపురి ఆయుర్వేద ప్రచారిణీసభ:— ఈ సభవారి యజమాన్యమున జాతీయోద్యమము గురించి డా॥ ఎ. లక్ష్మీకలిగారు ప్రభుత్వపు భారతవైద్యపాఠశాల హైదరాబాద్ కీల్వకునందు ఈ నెల 10 లేదని సాయంత్రము 6 గంటలకు ఉపన్యసించెదరు. గా॥ శ్యామూర్తి వి. రామేశ్వరంబుగారు అధ్యక్షత వహించెదరు.

ప్రభుత్వదేశీయ వైద్యపాఠశాల:— ఈ పాఠశాల విద్యార్థులు రేపుసాయంత్రము 5 గంటలకు ప్రాంతాలలో ఎస్. వి. రామమూర్తి వి. సి. ఎస్. గారి యధ్యక్షతక్రింద ధన్యతరీతోత్సవమును జరిపెదరు. డా॥ సి. మత్తుగారును విద్యార్థి కంకరమినక్ గారును ఉపన్యసించెదరు.

సూర్య గ్రహణము:— ఈ నెల 12 లేదని సూర్య గ్రహణమునకు ఆగారు ప్రభుత్వ సెలవునము. మద్రాసునందు ఆగారు సూర్యనియొక్క యొక భాగమునకు సంబంధించిన గ్రహణము దృశ్యమగును. సోమవారము మధ్యాహ్నము 8-58 గంటలకు గ్రహణము ప్రారంభమై 5-27 గంటలవరకు ఉండును. 4.42 గంటలకు గ్రహణమునం దధిక భాగము దృశ్యమగును.

జిల్లాబోర్డుల సభ్యత్వము

ప్రభుత్వపు టుత్తరువు

ఉదకమండలం నంబరు 7:— ఉదకమండలము మ్యూనిసిపాలిటీ సరిహద్దులలో నివసించు గోవిందస్వామిమొదలియారగారు జిల్లాబోర్డు ఎన్నికపట్టిలో తమ నామమును చేర్చుట నీసదని కోరుదు మద్రాసు ప్రభుత్వమున కొక దరఖాస్తుపెట్టుకొనెను. దానిమీద ప్రభుత్వమువారు మ్యూనిసిపల్ సరిహద్దులలో నివసించు పాతలు జిల్లాబోర్డు మెంబర్లుగనని వోలర్లుగనని యుండవలసినది ఉత్తరువున గావించిరి. ఇట్టి యుత్తరువు ఫలితముగ చాలనంది జిల్లాబోర్డుల సభ్యులను, అధ్యక్షులను తమ పదవులను విడవలసివచ్చును. కోయంబుత్తూరు, వధుర తంజావూరు, నెల్లూరు జిల్లాబోర్డుల అధ్యక్షులను, నామినేటు కాబడిన సభ్యులను తమ స్థానములను విడవలయును. ఉదకమండలమున నివసించు నీలగిరి జిల్లాబోర్డునకు అధ్యక్షులగు నున్న నీలగిరి కలెక్టరుగారు కూడ జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షుడవని విడవలసివచ్చును. (మద్రాసు మెయిలు.)

రాజపుత్ర స్థాన స్వాతంత్ర్యసమితి

కార్యనిర్వాహక వర్గ మేర్పడుట
అక్టోబర్, నవంబరు 1:— నిన్న సాయంత్రము వండిత అక్షులలో నేటుగారి యాధిపత్యమున కాంగ్రెస్ కార్యాలయమునందు సభ జరిగెను. రాజపుత్రస్థానము మధ్య భారత దేశము అక్టోబర్ మెర్కారాలకు కలసి యొక స్వాతంత్ర్య సమితి యేర్పాటు చేయబడెను. వేహీగారు అధ్యక్షులుగాను, కేశవ చంద్ర గుప్తగారు కార్యదర్శిగాను, యెన్ను కొనబడిరి. రాయనారాయణ చాడగారు నిబంధనావలీని వ్రాయుటకు నియమింపబడెను. సాంఘిక ప్రతిస్థాపనలేనియ స్వాతంత్ర్య సమితిలో నుండరాదని అఖిలభారత సమితికి సలహా వంపబడెను.
రాజపుత్రస్థాన ప్రజాసభ
సంస్థాన ప్రజాసభకు అధ్యక్షుడుగా సారాప్తి ఫలి కాధిపతిగారు నేటు అమృతలాలుగారు మణిలాల్ కొథారి ఎస్. సి. కలుగారు గారలు కొరబడిరిని తెలియుచున్నది. (11.12.28)

బందరు ఆంధ్రజాతీయ కళాశాలకు దీపావళిభిక్షల నొసగుడు

చిల్లరిగె శ్రీనివాసరావు, అధ్యక్షుడు.

జిన్నా గారు పండిత నెహ్రు గారికి వ్రాసిన లేఖ

కాంగ్రెసు సభ ముగియునంతవరకు కన్వెన్షన్ ను
సభ జరుపగూడదు

బొంబాయి, నవంబరు 4:— మహాత్మువారి జిన్నా గారు పండితమోతీలాల్ నెహ్రూగారికి ఈ క్రిందిలేఖ నంపిరి:— భారతరాజ్యాంగ నిర్మాణము విషయమై ఇతర పక్షములవారి తో కలసి ఆలోచించుటకు యావత్భారత ముస్లిం సమితివాద నన్ను తమ ప్రతినిధిగ నియమించుటచే నేను నెహ్రూకమిటీ యందు సభ్యుడుగ నుండుటకు వీలులేకపోయెను. ఢిల్లీయందు నావింపబడిన నూచలలు మద్రాసు కాంగ్రెసునందును కలకత్తా ముస్లింసమితిసభలయందు ఆమోదించబడెను. లక్నోలో నవంబరు 11, 12 లేదులలో ముస్లిం సమితి కార్యసంఘ సమావేశము జరుగును. ఆ సభయందు ఈ విషయమై చర్చ జరుగును. ఢిల్లీయందు నావింపబడిన సలహానకు నెహ్రూ కమిటీవారు నావింపిన సలహాలను కొంత భేదమున్నది. చంబాబు యెగారు రాష్ట్రములందు మహమ్మదీయులకు కొన్ని స్థానములను ప్రత్యేకించుట, కేంద్రకావనసభయందు మహమ్మదీయుల ప్రాతినిధ్యము, ఈయెదు ముఖ్య విషయములందు నెహ్రూ కమిటీవారి నూచలకు ఢిల్లీ నూ చ న ల కు భేదమున్నది. మహమ్మదీయులను తృప్తిపరచుటకై తమ శక్తికాలంబాటువడిన నెహ్రూ ప్రభుత్వమును ఆభినందించుచున్నాను ఈవిషయమై భేదాభిప్రాయము లుండుటచే కాంగ్రెసు ముస్లిం సమితి సమావేశమును జరిగినప్పటికైనీ కన్వెన్షన్ ను జరగవుట లాభకరమని నా భిప్రాయము. ఇందులకు నాయకులు ఆంగీకరింపవలయునని కోరుచున్నాను.

జిన్నా గారు మరొక ప్రకటన గావించుచు ఈ సంవత్సరము ముస్లిం సమితిసభ కలకత్తాలో జరుపుటయు, మహమ్మదాచార్యులగారినిగాని హాసాను ఇతరులగానిగాని అధ్యక్షునిగ ఎన్నుకొనటం లాభకరమనియు నూచించిరి. (ఫ్రీ ప్రెస్)

ప్రేమ యూనియను కాంగ్రెసు
కలకత్తా, నవంబరు 5:— ఆంధ్రావ గారు భారతదేశమున లేనందున జెరియాలో దిసంబరునెలలో జరుగనున్న అఖిలభారత ప్రేమ యూనియను కాంగ్రెసుకు యం. దావూదు గారు అధ్యక్షులుగ ఎన్నుకోబడిరి. (ఫ్రీ ప్రెస్)

బరోడా సంస్థానాధీశుల ప్రజల మహాసభ

బరోడా, నవంబరు 5:— బరోడా సంస్థానాధీశుల ప్రజల మహాసభ 7 వ సమావేశము నేటివి-ము గోపాలరావు బేరాయి గారి అధ్యక్షతన బరోడా నగరమున ప్రారంభమయ్యెను. అధ్యక్షుడు ప్రభుత్వ ప్రారంభించుచు ఇట్లు చెప్పిరి:— సంస్థానము చక్కబడ నలయుననిన ప్రభుత్వం ఢిల్లీయందు రాజ్యమునందే నివసించుటకు వలయును. ఇందుకై ప్రజలను సంస్థానాధీశులకు మైత్రి నిర్వహణ. జాతీయోద్ధరణకు సత్తె బాటుపడుచున్న పండిత నెహ్రూ మున్నగు నాయకులకు మహారాజులు లోబడిన గత భాగ్యములను కావలయునని తెలు. సంస్థానములందు రాజ్యాంగ విధానము నారంభించెను. బాధ్యతా యుత్తర ప్రభుత్వము నెలకొల వలెను. ప్రభుత్వము తిరుగు చేయుటకు బట్టి మైత్రిని బాటు బరోడా రాజసభలలోకి అధికారముండవలెను. రాజసభయందలై చూపారాధి కారములు గల భూస్వాముల ప్రభుత్వమును బాంధవీతి వలెనె. అధ్యక్షుడు డి. తిరుకొండవరపు గారు గొప్పము సోపానము రుషియా యందుపలై కమ్యూన్స్టుల్లా. తిరుకొండవరపు గారు అవరగకు లేవలయునని చెప్పిరి.

శ్రీరామములు

నెహ్రూ కమిటీవారి నూచలల యందు సంస్థానములు సంస్థానాధీశుల ప్రజలకు సంబంధించిన నూచలను ఆమోదించుచు మహాసభయందు దొక తీర్మానము గావించబడెను.

పరిచాల. శ్రీ సంభుజుల శేర్మడవలయునని ఒక తీర్మానము ఓకా రేపు సభివృద్ధిపరచుటకై విధించబడిన నుంకముల నల్ల ప్రజల కేర్పడిన ఇల్లులందు విషయమై పరిశీలన మొనర్చ విచారణసంఘము శిర్మడవలయునని మరొక తీర్మానము గావించబడెను.

బరోడా నంబరు 6:— సభను ముగించుచు నల్ల భభాయి వజ్రుగారు కొన్ని హితవాక్యములు పలికిరి. దాస్యవిముక్తికి ద్వయంకృషి అవసరమనియు, స్యుడే అభివృద్ధి లేకున్న దేశము అభివృద్ధి చెందజాలదనియు నల్ల భభాయిగారు చెప్పిరి. అంతటితో సభ ముగించబడెను. (ఫ్రీ. ప్రెస్)

డా॥ ముతులక్ష్మీరెడ్డిగారి బిల్లు:— విషయమున నెర్పడిన నెల్లెట్టు దిక్షిసభ రేపు ఉపయము 11 గంటలకు నెక్ర టీరీయటునందు జరుగును.

యా త్ర కు పో వు దా రి లో

తిరువన్నామలే పర్వత త్రైతమును దర్శింపుడు

కృత్తిగా ఉత్సవ దినములందు తిరుగ

14-11-28 లేది నుండి 29-11-28 వరకు

దీ పద ర్శనం 26-11-28

ప్రేమనువద్ద కంపెనీవారి ఆధీనముక్రింద హిందూ

రిఫ్రైమ్ మొటు స్టాల్ నుంచబడును.

ప్రత్యేకపు ట్రైల్ మొత్తం ప్రేమనువద్ద

నోటిసు బోర్డుకు చూడును.

సాత్ ఇండియన్ ట్రైల్ కంపెనీ లిమిటెడ్.

(ఇంగ్లాండులో యిన్ కార్పొరేటు కాబడినది.)

ఒక్క కృతికాదు. “ ఈ ప్రబంధమందలిని ” దైవసన్నిధి

తిక్కనసంభాషణాశైలి నవ్వుయగ్గాకంటె ఎఱ్ఱాప్రెగ్గడ
భాగముతో రమ్మకిరముగా గనబడును. పయ్యక్తికంటె తిక్కన
చదవను చోలుచుండును. జాతీయయుక్తంబై యుండును.
నవ్వుయ తిక్కన ప్రయోగించినంత తెలుగుజాతీయమును బ్ర
యోగించలేదు. ప్రయోగింపను లేదు. ఆరనికి సంస్కృతముం
నవ్వు యభిధానము తెలుగుమీఁద లేదు. ఆరణ్యకర్వము శి
శ్యాపమునందలి యబ్రిగౌతము సంవాదమున తిక్కనశైలి
యనుకరణము గాననగును. మఱియు వామదేవుని శిష్యుడు
అల్లసాని గుణుడు లభుగుట:—

[illegible]

దీర్ఘ, నవంబరు 7:— ఇండియా ప్రభుత్వపు మూడవ అధిక సభ్యుడు గౌ|| పూటగుగారు నేడుదయము భారీ పుచ్చు కొనిరి.

ప్రత్యేకముగా హెచ్చు శీత్రో
ష్ణసితి గల ప్రాంతములకు తయారైన
రొనర్పబడుటవల్ల ఎట్టి పరిస్థితులం
దైనను చెడదు. మంచిగుణమివ్వ
గలదు.

సైమనువిషాదము

శిశువు

సైమనుకమిషను వారియెడట వివిధసంఘముల వారున తమతమ లాభములను పెంపొందించువలయుననియు, లేనిచో హిందూదేశమున సంస్కరణాభివృద్ధి యవసరము లేదనియు సాత్యమిచ్చుచున్నారు. ఈ విషయమున ఒకరి నొకరు మించుచున్నారు. సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము లేనిచో స్వరచాలనముగాని ప్రస్తుత సంస్కరణములుగాని దేశమున కక్కరలేదని మహమ్మదు షాహీగారును సాంఘిక ప్రాతినిధ్యముండునెడల సంస్కరణములతో బనిలేదని హిందూ ప్రాతినిధ్యము, సిక్కుల హక్కులను కాపాడనిచో తమకు సంస్కరణములక్కరలేదని సిక్కు ప్రాతినిధ్యము తెప్పటచే పూనాలో జరిగిన ప్రహసనమే లాహోరులోను ప్రజచుచున్నదని జెప్పవచ్చును. దేశమందంతటను ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యపు ఏర్పాటును దీనివైచినచో తామందుకు సహించెదమనియు, లేనిచో తమ సంఘమువా రిదివరకు దేశమును పరిపాలించిన కారణమున తమకు అర్హమగు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యముండవలయుననియు సిక్కు ప్రముఖులగు సర్ సుందరసింగుగారు గట్టిగా వాదించిరి. జాతీయ యూనియన్లుపక్షమునకు జేరిన చోతీరామ్గారు గూడ తమ పక్షమునందు మహమ్మదీయు లెక్కువ మంది గలరనియు మహమ్మదీయులను హిందువులను గలిసి సామాన్య నియోజకవర్గముల సంగీకరింపనిచో ప్రత్యేక నియోజకవర్గములనే సాగింపవలయుననియు కోరిరి.

సాంఘికవాదులేగాక, ఇతరులుగూడ ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యము గోరుచున్నారు. జమిందారుల ప్రాతినిధి తమకింకను ఎక్కువ ప్రాతినిధ్యము గావలయునని కోరెను. తరారజాతులకును, పరిపాలనమునకు తోడ్పడువారికిని, అర్హ ప్రాతినిధ్య మొనగవలయునని సర్ ఉమర్ హయత్ ఖానుగారు కోరిరి. రాజభక్తిని బహూకరింపవలయునని, వీరితలంపు. ప్రస్తుతము సైన్యమునందు విశేషముగ జేరినవారినియిక ముందయునను చేర్చుకొనుట బనికిరాదని, ఖానుగారు కోరుచున్నారు. సైన్యమునందు ప్రతివాదికిని ప్రవేశమిచ్చుచో, సైనిక సౌప్యము క్షీణించునని వీరివాదము. ఈరీతిని ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యముగోరుట వలన, సామాన్య నియోజకవర్గముల కవకాశమే యుండజాలదు. పూనాలో బ్రాహ్మణేతర ప్రాతినిధులొకరు దెలిపినటులు, సామాన్య నియోజకవర్గములను రద్దుజేసి, ప్రత్యేక నియోజకవర్గములనే దేశమందంతటను నెలకొల్పవలసివచ్చును. ఇట్టి సాత్యముగాంచి, సైమనుగారే ఆశ్చర్యము దెలిపిరి. ఈ

రీతిని ఎవరిలాభములను వారు ముఖ్యముగ పాటించుచు, సర్వజనుల శ్రేయమును పాటించుకుంటు పాడిగాదనియు, ప్రతిసంఘమును ఆత్మవిశ్వాసమును చూపుట అవసరమనియు, సైమనుగారు సలహా జెప్పిరి. ప్రతిసంఘమునకును ఇతరులనుండి రక్షణయే గావలసియున్నచో, ఒకరిపట్ల యింకొకరికి భీతియు అనుమానమునను, ద్వేషమును తప్పక ప్రబలుచుండును.

అంతఃసఖ్యమును దేశభక్తియు ఎన్నటికిని ప్రబలజాలవు. సైమనుగారు రీవిషయమున ఆశ్చర్య విషాదముల చూపి లాభములేదు. ఏలన, సంస్కరణములు దేశమునకు చేసినమహోపకార మిదియే. సంఘమును సంఘమునండియు, కులమును కులము నండియు విడదీయుట కిది తోడ్పడినది. అధికారవర్గ ప్రాబల్యమును మరింత పెంచినది. తుదకు సాంఘిక కలహములకు వోటిచ్చినది. సైమను కమిషను నిర్ణామకమునను, స్వార్థపరుల యాశలు మరింత మిగిలినవి. వీరిలో పరస్పర అసహనము జెరిగినది. సైమనుకమిషను నలుపుచున్నవిచారణ, వ్యర్థ విచారణయనుటకు సందియము లేదు. రాజ్యాంగ విధానము నొకరి నిర్మోహవలయు ననుసమన్య వెనుకబడినది. వివిధసంఘములవారి ఆశలను దీర్చుటకు సమన్య ముందుకు వచ్చినది. సాంఘికసమన్య కింత ప్రాముఖ్య మిచ్చుట, సైమను కమిషనువారి దేశోత్సాహము. ప్రజలును దేశభక్తులునగువా రెవరును కమిషనుకు తోడ్పడుటలేదు. స్వలాభాపేక్షాపరులు కొందరు మాత్రము తోడ్పడుచున్నారు. వీరు పరస్పర దూషణతో కాలము గడుపుచున్నారు. ఇట్టి వారి సాత్య మెటులుండును? ఇంతకన్న వేరుగ నుండునని ఎవరును తలచియుండలేదు. దేశనాయకులందరును సైమను కమిషనునుబహిష్కరించినపుడు, సైమనుగారు విచారణను ఉపసంహరించికొని యుండవలసినది.

బొంబాయి రాష్ట్రనాయకు లెవరును సాత్యమిషాయ నపుడయినను, వీరు వివేకము దెచ్చుకుని పంజాబునందు విచారణను మూనుకొనియుండవలసింది. నాయకుల ఇచ్చకు విరుద్ధముగ వీరు విచారణను నలిపి, తమకు దేశమంతయు తోడ్పడెనని ప్రపంచమునకు వీరు చాట దలచిరి. వెనుక వీరటులనే చాటిరి. బహిష్కారమును వీరు తృణీకరించిరి. కాని, తాము చేసిన పొరబాటును వీరిపుడు గ్రహింపవలసి వచ్చుచున్నది. సాంఘికద్వేషమును వ్యక్తపరచుట దప్ప ఇతరవిధముల తమకు సాత్తులెవరును తోడ్పడలేదని గుర్తింపవలసివచ్చెను. నేషనల్ యూనియను పార్టీవారు సమర్పించిన విజ్ఞప్తి ఒక్క మేలుమాత్ర మొనర్చినది. కమిషను నిర్ణామకము లోపభూయిష్ట మనియు, భారతీయులను కమిషనులో చేర్చకొనకుండుటవలన దేశమునందు తీవ్రమగు అసమ్మతియు, ఆశాభంగమును కలిగినదియు, ప్రజలకు గలిగిన అనుమానములు స్థిరపడెననియు, యీవిజ్ఞప్తి స్పష్టపరచినది. సహకారము నలిపిన వారుగూడ కమిషనుపట్ల యిట్టి నిరసనభావమును చూపినందులకు సైమనుగారు రెంత గుందియుండురో యూహింపవచ్చును. లా ఆర్డరులను మంత్రులపరము చేయుటకు సైమనుగారి కిష్టములేదని, వారు డాక్టరు చోతీరామ్గారి నడిగిన ప్రశ్న బట్టి

గ్రహింపవచ్చును. లా ఆర్డరులను ట్రాన్సుఫరు చేసినపుడు, అల్లరులు ఏదైనజరుగుచో కేంద్రశాఖకు జేరిన సైన్యము మంత్రులకు తోడ్పడుట కష్టముగాదా యని, సైమనుగారు రడిగిన ప్రశ్న, చాల ముఖ్యమయినది. దీనినిబట్టి కేంద్రప్రభుత్వము శాసనసభకు బాధ్యతవహింపదనియు, అందుచే లా ఆర్డరులను ట్రాన్సుఫరు చేయుచో కేంద్రశాఖల తోడ్పాటు చేకూరదనియు, విదితమగుచున్నది. కేంద్ర ప్రభుత్వము బాధ్యతవహించు స్థితివచ్చువరకు, లా ఆర్డరులు మంత్రులపరము గాజాలవు. ప్రాయశః ఇవి కేంద్రశాఖ గావచ్చును. సైమనుగారు విశాల సంస్కరణములను సూచించినది, వారు అనుగుచున్న ప్రశ్నలబట్టియే గ్రహింపవచ్చును. సర్వవిధముల వీరి విచారణ వ్యర్థ విచారణయే యగుచున్నది. ఈ సంగతిని వారుగూడ గ్రహించుచున్నటుల గనుపించును. నేడును రేపును పంజాబు ప్రభుత్వసభ్యులు విచారింపబడుదురు. పూనాలోవలె లాహోరునందును, వీరిని రహస్యముగనే విచారింపెదరట. ఈ రహస్య మొదులకో తెలియదు. విచారణ యంతయు, వట్టి ప్రహసనమౌచిత బరిణమించినది.

ఆంగ్లో-ఫ్రెంచి ఒడంబడిక

ఆంగ్లో ఫ్రెంచి ఒడంబడిక అంతరించినటుల, ప్రభువులనభిలో సాలిసుబరీ ప్రభువుగారు నుడివిరి. కామన్సునభిలో నీవిషయమై మాక్డ్నాల్డు గారు రడిగిన ప్రశ్నలకు, ప్రధానమంత్రి లగు బాల్టవిను గారు సమాధానము జెప్పక తప్పించుకొనిరి. సార్వభౌముని ప్రసంగ సమయమునందు చర్చలు జరుగుట పాడిగాదనిరి. నిజకారణ మేమన, బాల్టవిను గారు ఆంగ్లో ఫ్రెంచి ఒడంబడిక సందర్భమున జరిగిన రహస్య రాయబారములను సమర్థింప జాలక పోవుటయే నని జెప్పవచ్చును. కన్న ర్వేటిపు ప్రభుత్వమువారు విదేశ విధానము విషయమునను ఆంతరంగిక విధానము విషయమునను అపజయము గాంచినటులకు సందియము లేదు. నిరుద్యోగుల సంఖ్య నానాటికి అతిశయించుచున్నది గాని తగ్గుటలేదు. ఈ సమస్యను ప్రభుత్వమువారు పరిష్కరింపజాలక బోయిరి. ఇంగ్లండు ఈజిప్టుల విషయమున ప్రజేచ్ఛుచు నిరాకరించి వీరు దూరదృష్టి రహితముగ ప్రవర్తించిరి. మాక్డ్నాల్డుగారు సూచించినటుల కెల్లాగు ఒడంబడికలో మినహాయింపులను గోరుటలోను ఆయుధ వినర్జనమునకు తగిన ప్రోద్బల మొనగక పోవుటలోను ఆయుధ వినర్జన పద్ధతికి విరుద్ధమగు ఆంగ్లో ఫ్రెంచి ఒడంబడికను గావించుటలోను ఒడంబడికను ప్రచురింపక రహస్య రాయబారములను నలుపుటలోను బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారు నంకుచితముగ మెలగిరి. ఆంగ్లో ఫ్రెంచి ఒడంబడికను అమెరికా నిరాకరింపవలసివచ్చెను. జర్మనీ అనుమానములు బలమయ్యెను. ఇప్పుడు ఒడంబడికను రద్దుజేసినను కన్న ర్వేటిపు ప్రభుత్వమువారి పట్ల విశ్వాసము ప్రబలజాలదు. మూడుజాతుల నొకా సమావేశమునందు వీరు ప్రవర్తించిన విధముపట్ల సెసిలుప్రభువు గారు అసమ్మతి గనుపఱచి, తమ మంత్రి పదవికి రాజీనామానీయవలసివచ్చెను. నానారాష్ట్రసంఘము

నంద, ఆయుధ విసర్జన విషయమున మీరు మెలగిన విధము చిన్నజాతులవారి యనమ్మతికి లోనయ్యెను. కన్నరెట్టి ప్రభుత్వము ఇంకొండు కీర్తికి కళంకము దెచ్చిపెట్టెను. కామన్సునభలో తమ ప్రవర్తనము ను సమర్థించుకొనుటకుగూడ బాల్టు విను గారు ముందుకురాక, వాయిదాగోరిరి. బ్రిటీషు ఓటరు లీ సంగతిని కనిపెట్టజాలకబోయిరి. కుష్మేడను ప్రభువుగారు ప్రభువుల సభలోజేరి, రోషమును వెలిబుచ్చిన నేమిప్రయోజనము? ఒడంబడికను ప్రచురింప నందలకు, మీరు చెప్పిన సమాధానము నిరర్థకముగ నున్నది. ఫ్రెంచి పత్రికలు, దుర్మార్గముగ మెలగెనని, మీరు నిందించిరి. ఏని ప్రకటనములవలన జర్మనీ ఇటలీ, అమెరికాలలో అపోహలు ప్రబలెనట. అట్టి తో, కుష్మేడను ప్రభువుగా రేట వదంతులు అసత్యములని ప్రచురింపలేదు? జరిగిన సత్యము నేల ప్రకటింపలేదు? వివిధజాతులతో యోచించి ఒడంబడిక గావించుకొనుట ఫలప్రదముగాని, ఒక్క ప్రాన్సుతో మాత్రము ఒడంబడికచేసికొనుటవలన, ఆయుధ విసర్జన సహస్య ఎటుల పరిష్కారమగునో తెలియకున్నది. “శేషంకోపేన పూరయేత్” అను విధమున కుష్మేడను ప్రభువుగారు తమ ప్రసంగమును కోపవాక్యములతో ముగించిరి. విమర్శకు లిండు మూలమున సంతృప్తి జెందబోరు.

అమెరికా అభ్యుదయము

రిపబ్లికను పక్షమునకు జేరిన హూవరుగారు జయమొందెదరని పలువురు హామీచియుండిరి. తుద కటులే జరిగెను. పూర్వాధ్యక్షులగు కూలిడ్జిగారు వీరి విజయమును వాంఛించుచుండిరి. ఇంతకు పూర్వము రిపబ్లికను పక్షమునకు అధికసంఖ్యాబలము కొలదిగమాత్ర ముండెను. ఇప్పుడు వీరిబలము మిగుల సధికముగ నుండగలదు. డెమోక్రటిక్కు పక్షమునకు వోటు జేయుచున్న ప్రదేశములు హూవరుగారినే అభిమానించెను. రిపబ్లికను పక్షాభిమానులలో ఎట్టి చలనము గనుపింపదు. ఈమారు జరిగిన ఎన్నికలలో మద్యపాన నిషేధము ప్రధాన సమస్యయ్యెను. డెమోక్రటిక్కు అభ్యర్థియగు స్పీత్రుగారు మద్యపాన నిషేధమును సడలింప గోరుచుండిరి. అమెరికను ప్రజల కిది ఏమాత్రము సరిపడక పోయెను. హూవరుగారి విజయముబట్టి ఒక్కసంగతి స్పష్టమగుచున్నది. అమెరికా ప్రజలలో మద్యపాన నిషేధముపట్ల గల యత్నా హము పెరుగుచున్నది గాని తగ్గుటలేదని తేట తెల్లమయినది. ఇందుకు విరుద్ధముగ ప్రచురింపబడుచున్న వార్తలు నిరాధారములని తేలినవి. ప్రపంచమున కంతకును శాంతి ఒడంబడికను ఏర్పరచిన గౌరవము రిపబ్లికను పక్షమువారికి దక్కినది. శాంతిని వాంఛించుటతో తృప్తిజెందక మీరు తగిన సాధనముల గూడ నవలంబించుట యవసరము. ఆయుధ విసర్జనము పట్ల అమెరికా ఇతరులకు మార్గదర్శకమయినగాని ప్రయోజన ముండదు. రిపబ్లికను పక్షమువారు ఇతరజాతుల స్వేచ్ఛ పట్ల తగిన ఆదరము చూపుటలేదనియు ఇంపీరియల్ దృష్టిని చూపుచున్నారనియు విమర్శనములు వెలువడుచుండెను. ఫిలిప్పైను దీవులకు స్వాతంత్ర్య మిచ్చుటకు మీరు వెనుదీయుటయగుగాక అమెరికను ప్రాబల్యము నింకను అతిశయింప జేయుచున్నారు.

నికరగ్యువా స్వేచ్ఛను మీరు బోనాడియుండిరి. ఇటులనే చిన్నరాజ్యములను వశపరచి కొనవలయునను తలంపు వీరియందు గనుపించును. మన్రో సిద్ధాంతమునుగూర్చి అమెరికా పట్టునల సూపుటచే ఇంగ్లండుగూడ తమకు వేరొక మన్రో సిద్ధాంతము గలదనియు అందుచే తమకు మింహాయింపులు గావలయుననియు వాదించుట తటస్థించెను. రిపబ్లికను పక్షమువారు ఇంపీరియల్ దృక్పథమును మాని, స్వయం నిర్ణయ సూత్రమును ఆచరణలో పెట్టని యెడల, అమెరికా గౌరవమును పెంపుచేయజాలరు.

లాహోరు దౌర్జన్యము

లాహోరు దౌర్జన్యము గూర్చి నిష్పక్షికమగు విచారణ జరుగవలయును గాని, రావల్పిండి కమిషనుగా రొక్కగును విచారించిన ప్రయోజనముండదు. పంజాబుప్రభుత్వ ప్రకటనము పోలీసు ప్రవర్తనమును సమర్థింప బ్రయత్నించుచున్నది. ప్రజలు రాల్లను రుద్దరను ఆరోపణ యసత్యమని, లాలా లజపతిరాయిగారు దెలిపియుండిరి. లాతీలను ప్రయోగించినటుల, ప్రభుత్వప్రకటన మంగీకరించుచున్నది. ముందున్న నాయకులకు దెబ్బలు తగితే ననిగూడ యంగీకరించుచున్నది. కాని బలమును ప్రయోగించి యుండనిచో, ప్రజలు సరిహద్దును దాటి వచ్చెడివారట. నాయకులు ముందు నిలచినది, ప్రజలను హద్దులలో నుంచుటకే గద. అట్టితరి, నాయకులు త్రోసుకుని వచ్చెదరనుట, నిరాధారముగదా! అవసరమగు బలమే యుపయోగింపబడెనట. దేశమంతయు గౌరవించెడి సుప్రసిద్ధనాయకులకు గలిగిన దెబ్బలకై, ప్రభుత్వమువారు విచారము చూపుట కనీసధర్మమై యుండెను. వారటుల గావింపరయిరి. నాయకులు ప్రజలను హద్దులలో నుంచి, తమకు దెబ్బలు తగిలినను ప్రజలను శాంతపథము ను వీడకుండ చేసినందులకు ప్రభుత్వమువారు కృతజ్ఞతను చూపియుండవలసినది. నాయకులు ప్రజలను బిగ్గరింపనిచో, పరిస్థితు లెటులుండెడివో యూహించవచ్చును ఇట్టి స్థితిలో ప్రభుత్వమువారు నాయకులను తప్పక అభినందించి యుండవలసినది. కమిషనుగాని విచారణ వలన న్యాయము జరుగునని తలంప మీరు గనుపింపదు. లాహోరు సందర్భములు దేశమందంతటను ప్రజల అనమ్మతికి లోనయినవి. లజపతిరాయి ప్రభృతుల కీర్తి మరింత యతిశయించినది. పంజాబు అధికారవర్గప్రతిష్ఠ యింకను తీరించినది.

డాక్టరు మూన్సిగారి భీతి

హాలానా పోకతాల్గారి ప్రసంగము, డాక్టరు మూన్సిగారి కప్పడే భీతి గలిగించినది. హిందూ నాయకులగు మాలవ్యా, లజపతిరాయిగార్లు దూరమాలోచింపవలసి యుండునని మీరు గోరుచున్నారు. మహమ్మదీయసంఘమువారు పోకతాల్గారి తీవ్రతను నిరోధించెదరాయని, మూన్సిగారు రడుగుచున్నారు. గాంధీమహాత్ముడు పోకతాల్గారికి అహింసాతత్వమును బోధింపవలయునని మీరు గోరుచున్నారు. కాని మీరు భీతిచెందవలసిన యవసరము గనుపింపదు. తాత్కాలికావేశములు త్వరలో తగ్గి పోవునని నమ్మవచ్చును. మహమ్మదీయ సమావేశమయినను, సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము గోరుచున్నది.

డాక్టరు అన్సారీ, కిచ్చూ, మహమ్మదాబాదు రాబా, ఆలిఖమాంబోలు మహమ్మదీయ నాయకులు సాంఘిక ద్వేషమును ప్రతిఘటించుటకు బూనుకొనుచున్నారు. మహమ్మదీయులలో జాతీయభావము పెరుగుచున్నది. దేశనాయకులు భావిపరిణామము గూర్చి విశ్వాసమును గోల్పోవక, దేశమున ప్రచారము నలుపుట యవసరము. పరస్పర విమర్శనములను, దూషణములను తగ్గించుకుని, నాయకు లెల్లరును కలిసి పనిచేయవలసిన సమయమానన్నమయినది.

శ్రీనివాసయ్యంగారు : సర్వపక్షసమావేశము

బాంబాయిలో శ్రీప్రెస్సు ప్రతినిధితో ముచ్చటించుచు, సర్వపక్షసమావేశమువారు సాంఘిక విభేద సమస్యలను చక్కగ బరిష్కరించినదియు, ఇందుకు దోడుగ యుక్తవయస్సువచ్చినవారికి వోటిచ్చుట, భాషాపయుక్త రాష్ట్ర విభాగము, శాసనసభల నిర్మాణము, స్వదేశ సంస్థానముల ఏర్పాటు, జన్మస్వాతంత్ర్య రక్షణము, మున్నగు ఏర్పాటులు మిగుల యభివృద్ధికరములనియు, స్వరాజ్యవిధానము పకివి నిజమగు ఆధారములనియు, నైహూ కమిటీ రిపోర్టు సూచనలను గూర్చి తాము ప్రచారము చేయనిచో తమధర్మమును నెరవేర్చినవారము గా జాలమనియు, శ్రీమాన్ శ్రీనివాసయ్యంగారు రంగీకరించిరి. సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యాయముపైగల సందియములు దీర్పబడుటచే, శ్రీనివాసయ్యంగారివలె ఇతర కాంగ్రెసు సభ్యులును సర్వపక్షసమావేశ తీర్మానములగూర్చి ప్రబోధము గలిగించుట శ్రేయస్కరము. ఇట్టి యభిప్రాయమునే కాంగ్రెసు ప్రముఖులలో పలువురు దెలిపియుండుటచే, భావిపరిణామ మనుకూలముగ నుండునని నమ్మవచ్చును.

గిడ్డి గారు: ఆంగ్లో హైందవులకు సలహా

ఆంగ్లో హైందవులకు సలహా నిచ్చుచు, మీరు యూరపీయనుల మని విష్టివిగక, భారతీయుల మని గూడ గుర్తింపవలయునని, కలనలో గిడ్డి గారు ఎచ్చరించిరి. ప్రభుత్వమువారు తమకుజేసిన వాగ్దానములను భంగపరచినది వీరితలంపు. హైందవవిద్యాధికులను ఔలిగ్రాఫ్ శాఖలోనికి దీసికొనుచున్నందులకు మీరు గుండుచున్నారు. ఆంగ్లో హైందవులు తేనిచో యీశాఖయొక్క సౌభవము తగ్గునని మీరు బలుకుట చోద్యము. ఇతరసంఘములవారి శాఖలో పనిచేయజాలరనుట సత్యదూరము. ఇకనయినను, గిడ్డి గారు రిట్టి నిరసనమునుమాని, తమ ఆధిక్యమును ఎప్పటికప్పుడు ప్రకటింపకుండుట మేలు.

బెంగుళూరు అల్లరుల విచారణ

బెంగుళూరు అల్లరుల విచారణ నిన్నటితో ముగిసెను. విచారణసంఘమున కధ్యక్షులగు సర్ విశ్వేశ్వరయ్యగారు పత్రికలకు తమ కృతజ్ఞతను దెలిపిరి. వీరి రిపోర్టు ఎటులుండునో దెలియదుగాని, మైసూరు సంస్థానమునందు శాంతిసఖ్యప్రపరసమున కిది యనుకూలముగ నుండుగాక యని కోరెదము.

కార్పొరేషను సభ:—ఈ సెప్టెంబరు 15 తేదీన సాయంత్రము 5-15 గంటలకు రిక్తున భవనమున మద్రాసు కార్పొరేషను అధ్యక్షుని ఎన్నుకొనుటకు కార్పొరేషను కాన్సిలు ప్రత్యేక సమావేశము జరుగును.

విదేశవార్తలు

హూవరుగారి అఖండ విజయము

అల్లరులు లేవు

ప్రత్యర్థి అభినందనలు

న్యూయార్క్, నవంబరు 7:—జార్జీ నీయా, స్టాండా, టెక్సాసులో హూవరుగారికి పరంపరగ ఓటులు వచ్చుచున్నవి. ఇవన్నియు ప్రజాస్వామ్య దేశములే. మ్యాసా ఘాట్సు, కోడు ద్వీపము, న్యూయార్క్ రాజ్యములోగూడ విస్తారముగ ఓటులు లభించుచున్నవి. ప్రజాస్వామ్యవాదులు తమకు మోక్షమిందే గలుగునని ఆశించిరి. కాని సాంప్రదాయముగ వచ్చుచున్న రిపబ్లికను రాజ్యములు తమ విశ్వాసమున మార్పున గవ్వరుచు చున్నారు.

సాయంకాలము 10 గంటలసరికి, ఏవో గ్రహములు తాదామత్రేన తప్పు, రిపబ్లిక రాజ్యములు వెనదీసినగాని, అన్ని విధముల హూవరుగారికి జయించి తీరద రను చున్నారు.

ప్రత్యర్థి అభినందనలు

తమ విజయమునకు వృద్ధాప్యముగ అభినందించు చున్నారు. మీరెవరినను విజయము గాంచుగాక! ఆదైన ము మీకు ఆయురారోగ్యము నిచ్చుగాక యని స్మితుకారు తలచినవారి.

న్యూయార్క్లో స్మితుకారికి ఆకాభంగము కలెను. దీక్షాక్రాంతికు పత్రిక వరల్డు రిపబ్లికను విజయము తప్పదనుచు న్నది. చార్లను హిల్సుగార, రిపబ్లికు జాతీయ పంపుసభ్యుడు హూవరుగారిని అభినందించుచు తలచినవారి.

హూవరుగారు స్త్రీలను సంబోధించుట

లండన్, నవంబరు 6:—తన స్వస్థలమునందు, పలాట్టాలో స్త్రీల ఎదుట హూవరుగారిట్లుపన్యసించిరి:—

స్త్రీలు ఎన్నికలలో పాల్గొనుటచే ఉన్నత జాతీయ ఆశయములు ప్రజ్వరిల్లుచున్నవి. ప్రజాహితే పనుస్థలు ప్రాముఖ్యము గాంచుచున్నవి. ఇంట్లనుండి ఎన్నిక ఫలితములను స్త్రీలు గమనించుచున్నారు. అరిక నైతిక చర్యయందు ప్రవచనము ప్రవేశించునపుడు ఎన్నిక ఫలితములు చాల ముఖ్యమని వేరగ జెప్పనక్కరలేదనిరి. స్మితుగారుగూడ తాను జూలగు పర్యాయములు న్యూయార్క్ గవర్నరుగ వ్రతీసిన విషయమున వ్యక్తీకరించి ఆయనగూడ తన ఎన్నికవిషయమై యాపన్యసించెను.

స్త్రీలే ఎక్కువ పాల్గొనుట

న్యూయార్క్, నవంబరు 7:—ట్రాములు, మరితర బండ్లు పోలింగు ప్రేక్షకులదగ్గర మోటారుబండ్లువలె నిలుచుచుండెను. స్త్రీలు ఎంత యంతృహముతో పాల్గొనిరిో దీనింబట్టి తెలియవగు. మధ్యాహ్నము మూడు గంటలసరికి 8000000 ఓట్లు తేలెను. తమ నియోజకవర్గములందు హూవరు, కూలిడ్జి స్మితుగారే ముందుగా ఓటుచేసిరి.

వికాగోలో ప్రతిగంటయువయు ఓటులు/గురి వెనక, రిపబ్లికను యభ్యర్థి నే ఎన్నుకొనవలెనని కప్తను విండెంబర్గుగారు చెబుచున్నారు.

అల్లరులులేవు

5000 పోలీసు, 10,000 వాలంటీయరు పనిచేయుటచే ఏమియు అల్లరులు లేకుండ జరిగిపోయెను.

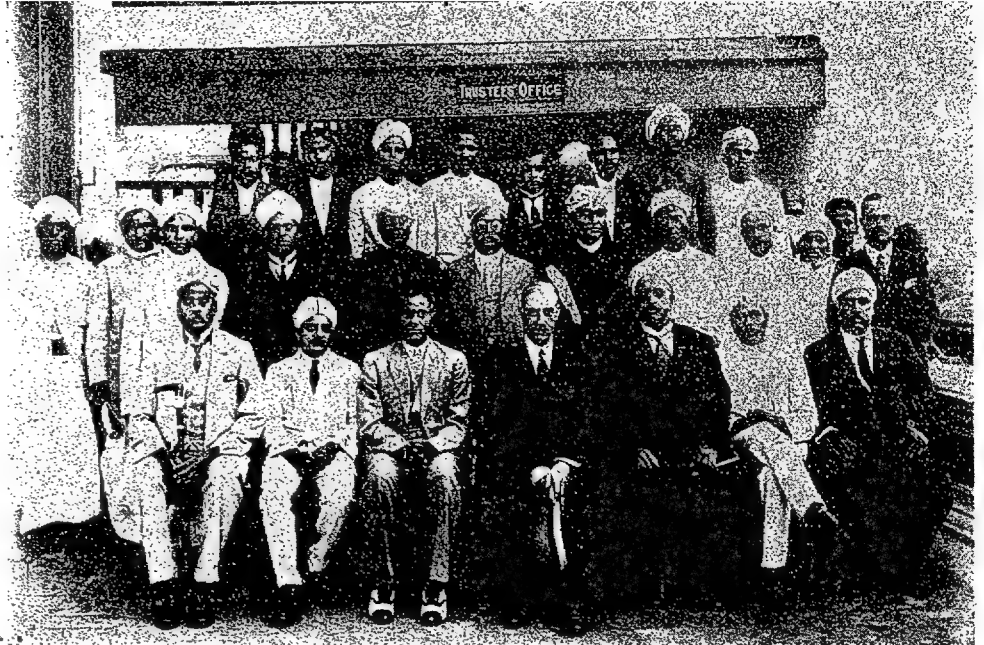
న్యూయార్క్ స్టేటులో దీక్షాక్రాటు ఓటులు పన్ను గిలినవి.

రిపబ్లికనువిజయము అర్థమేమి

లండన్, నవంబరు 7:—హూవరుగారు రిపబ్లికనుల యధికారముతో యున్న క్రాంతిగ్రామీణుల పర్యాయమును బొందెదరు. ప్రతినిధిసభ నే నెటు పథలోగూడ హూవరుగారే చెలాయించుటకు కూలిడ్జిగారి వత్తుమవారు 80 గురును ఎక్కువగా జేతుబడుదురు.

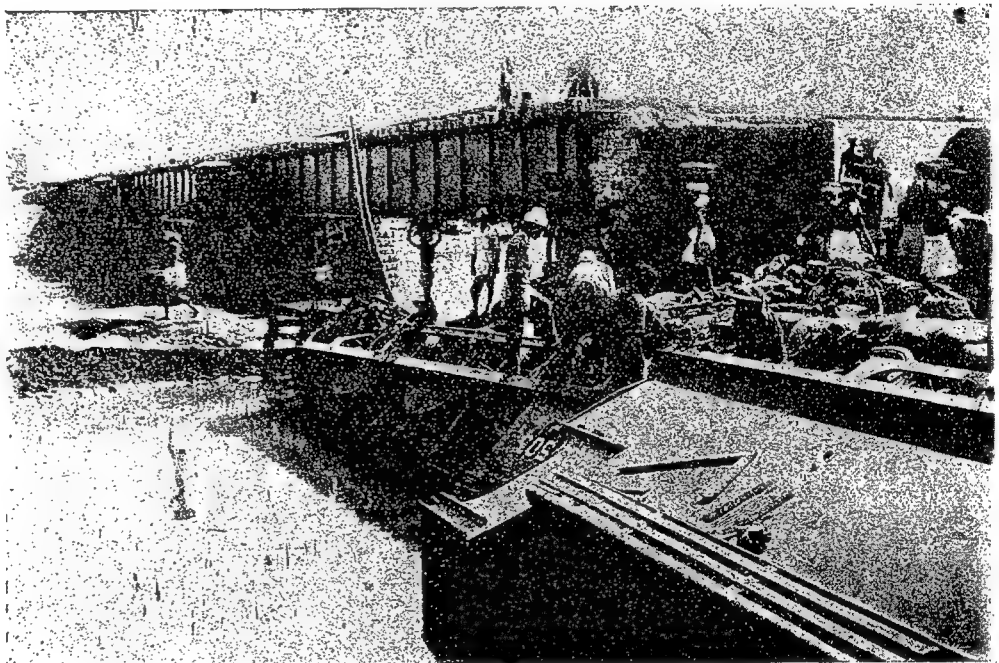
1929 లో హూవరు పార్కుదగ్గర మరీదును లండనులో నిర్మించుట కేర్పాటు చేయుచున్నారు.

మోటారు సైకిలు ప్రదర్శనమును తొనెన్నడును మోటారు పయికిలు ఎక్కి ఎరుగవనుటచే ఎవరో కంపెనీవారు జోయిన్స్ హిక్సుగారికి మోటారు పయికిలను బహుమతి నిచ్చెదరట.

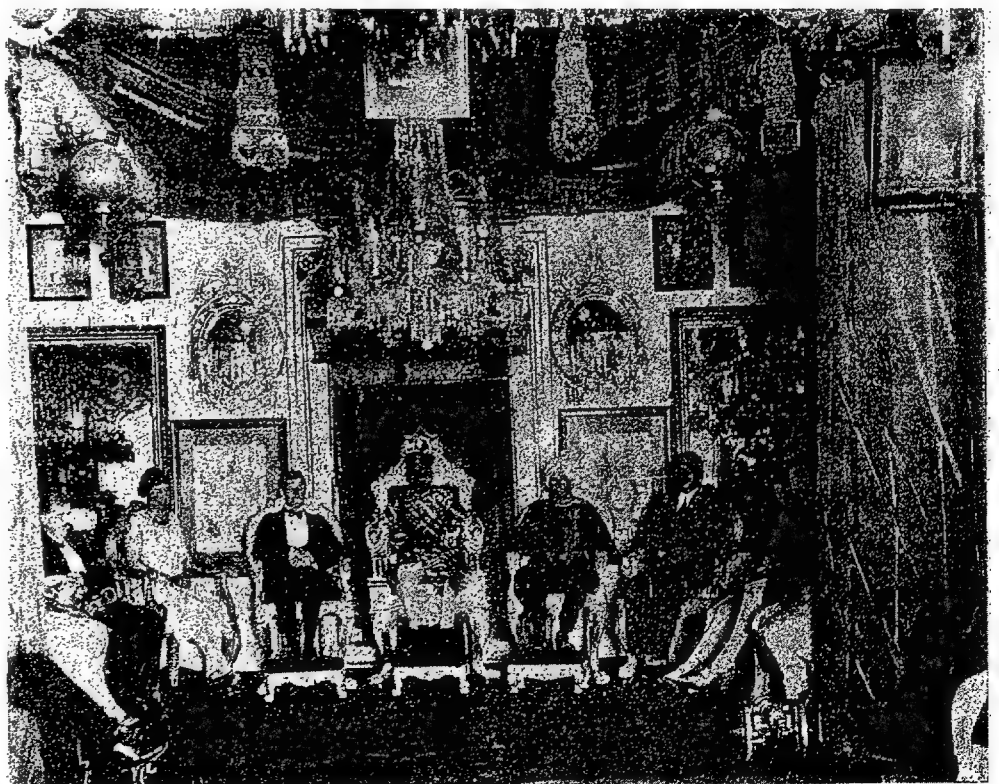
పచ్చయప్ప ధర్మములు

పచ్చయప్ప ధర్మసంస్థయొక్క వార్షికోత్సవము గవర్నరుగారి అధ్యక్షతనకింద గతవారము జరిగెను. గవర్నరుగారు మధ్య కూర్చోనియున్నారు. (పి. ఎఫ్. ఎ.)

తుని వంతెన విఘాతము

తుని వైచనువద్ద వంతెన వరదలలో కొట్టుకొని పోవుట. చనిపోయిన రైల్వే ఉద్యోగు లిరువురు ప్రయాణముచేసిన ఇంజనుక్రింద పడియున్నది. (పి. ఎఫ్. ఎ.)

జయపూరు దనరా ఉత్సవము

జయపూరు మహారాజాగారు మాడకోలు జమీను ఆధిపత్యము వహించినపుడు రాత్రి తీయ బడిన ఛాయాపటము. రాజాగారి కుడివైపున గవర్నరుగారి ఏజంటుగు బ్రాకనుగారు, వారి సతి; ఎడమ వైపున శ్రీవిక్రమదేవ వర్మగారును, దివాను వి. రామకృష్ణగారును గలరు. (ప్రె. ఫో. బీ.)

ఆంగ్లో ఫ్రెంచి బడంబడిక

కుమండం ప్రభుని ప్రకటనము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

లండన్, నవంబరు 7:— ప్రభుత్వ సభలో, కుమండం ప్రభుత్వ ఆంగ్లో ఫ్రెంచి బడంబడికను గూర్చి ఇట్లు ప్రకటించినది:—ఆంగ్లో ఫ్రెంచి బడంబడిక జనులమై ఎట్టికూడదు. లేదు, బడంబడికను తేసికొనటకు ముందే మొట్టమొదటనే ఈ విషయమై రాయబారములు జరుగుచున్నవని అందరికను తెలియజేసితిమి. జూలై 28 తేదీన బడంబడిక తుదిరకు. రెండు రోజులైన పిదప, జూలై 30 తేదీన మరతులు జనాను, ఇటలీ, యునైటెడ్ స్టేట్స్ ప్రభుత్వమువారికి తెలియజేసితిమి. ఆరోజుననే కామన్వెల్త్ సర్ ఆస్ట్రేక్ చాంబర్లకుగారు జరిగిన దానినంతట ప్రకటించిరి. ధీమంతులందరకును ఈ ప్రకటనమనంద సంకతులన్నియు తెలియజేయు. కాని అసలు మరతులను పూర్తిగా చాంబర్లకుగారు చెబుటలేదు. ఇట్టి నిందలు అసభ్యుల బయలుదేరనని ఏమాత్రము ఆలోచనాచింతన అట్టియనకాళము లేకుండ ఈమరతుల సపుడే ప్రకటించి యుండెడివారు. కాని దురదృష్టవశమన ఆ ప్రకటనమైన కొంతకాలములో చాంబర్లకుగారు అసభ్యులకును నుడుటచే ఏవిధము చేయలేకపోయిరి. ఇట్లనల తటస్థిమి సంకతుల కుత్తరవాడి కాజాలకు.

ఆగస్టులో కొన్ని ఫ్రెంచి వార్తాపత్రికల ప్రమాదముతో గూడుకానని ప్రకటనలను జేయుటచే కీడు మూడినది. రహస్యపు బాడబడికయున్నదన్నవి రెండు నాకాదళములను ఏకమగజేసి బుధరుచుటకు ఏర్పాటులు జరుగనప్పని. అట్టి వార్తలు, లభ్యమి, ఇటలీ యునైటెడ్ స్టేట్స్ లుగారి కడుపుమంటను పుట్టించినదన్న ఆశ్చర్యపడ ప్రకటనలు. కేసు చాంబర్లకుగారి సాను మార్కమిగిలినపుడు ఈ వనంతులన్నిటిని ఆధునిని ఖండించు నవనరముందునని అనుకొనలేదు. కాని అసభ్యులు, నిందలు పెరిగిపోయినవి. ఈ అసభ్యులు ప్రాకిపోకుండ కొంతవరకు జననాలో నున్నపుడు వనిచేయ యత్నించిరి. రాయబారములన్నిటిని చెబుచు ఆగస్టు 80 తేదీన ఒక ప్రకటనను జావిచిరి.

ప్రభుత్వములే ప్రేమి ఆయుధ విస్తరణమును సాగించవలెనని ప్రతిపాదియు ప్రభుత్వమును హెచ్చరించుచున్నాడు. పిలవంతవరకు ప్రభుత్వమువారికంటే ఎక్కువ ఆతురత ఎవరికిని ఉండదు. అసభ్య వారంత యాతురతను జూపుచునే యున్నారని, ఏవిధముగ ఫ్రెంచివారితో భిన్నాభిప్రాయము లేకుండ జేసికొనగలము? వారి రాయబారములను సర్వీ వారి మనమునెరిగి, కొంత మనము తృప్తికొనెదమని కొంత వాడు తృప్తికొనెదమనిగదా, వ్యవహారము కుదుటనది అట్లయిననే గదా అంకరాలతయ బడంబడిక కుదురుచు. అంతర్జాతీయ వంబంధములను బడంబడికచే ఏర్పరచుచున్న దీ ప్రజలే, తీరా బడంబడిక జేసినపిదప తిట్టునని ఆ ప్రజలే.

జర్మనీకి కోపము గల్గుటకు, దురుదేశముతో, కొలదకు, మేమి, ఆంగ్లో ఫ్రెంచి బడంబడికను తేసికొంటిమని ప్రకటించిరి. ఇంకొకమారు ఆమెరికాకు ప్రతిహాయముగ ఇద్దరము ఆలోచించినవార మునీరి. ఇటలీకి ప్రతిహాయముగ బడంబడికను జేసి కొంటిమని మాత్రము అన్నట్లు జ్ఞాపకములేదు. అసలు బడంబడిక మరతులు చెడుగుతో కూడుకొన్నవా? ఫ్రెంచివారికి సంఖ్యానియములేకండ జలంతర్జాతీయ, చిన్న క్రూరు జనలందమన్నవి మనము బహుకొనుటచే ఫ్రెంచివారికి అనర్హముగ అనకాళమునిచ్చి వారముచున్నాడు. ఇది నిజముగాదు. ప్రభుత్వమందు ఫ్రెంచివారు చిన్న జలంతర్జాతీయ, క్రూరుజనులు. ఇష్టమునచ్చిన సంఖ్యను గట్టుకొను నధికార మున్నది. ఇట్టి వార్తామునకు విరమము నెట్లు ఏర్పాటుజేయుటయో మనము ఇప్పుడు ఆలోచించవలెను.

ప్రయవేలు ఫభ్యులు

పార్లమెంటు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

లండన్, నవంబరు 7:— ప్రభుత్వమువారి కామన్వెల్త్ సర్ ఆస్ట్రేక్ చాంబర్లకుగారు జరిగిన దానినంతట ప్రకటించిరి. (ప్రతిహాయము ఆజేపించిరి.)

ఎట్లుపర్యవహ అగ్నిద్రావకమును ప్రహ్వించునగ ప్రవహింపజేసెను. ఇనుపరైలు ఎంతెన దిగివలె తగలబడినది. ఎన్నియో ఇండ్లు తగులడినవి.

పోలీసు బహిష్కారవాదుల కొట్లాట

లాహోరు ప్రేమకు యుదంతముగూర్చి ప్రభుత్వ ప్రకటన

విచారణకు వి. సి. ఎస్. ఉద్యోగిని నియమించుట

లాహోరు, నవంబరు 7:— ఈ దేశ ప్రభుత్వ ప్రకటన జరిపడెను:— ఆక్టోబరు 30 వ తేదీ రెవ్యూనుగూర్చి జరిగిన విషయములగూర్చి ప్రభుత్వమువారికి తెలిసిన సంగతులను దెబ్బతగిరి.

పంజాబు ప్రభుత్వమువారి అనుభవమే లాహోరుకి లా మేజిస్ట్రేటుగారు ఆక్టో 29 తేదీన 144 నెక్సును ఉత్తరువు ప్రకటించిరి. ఆంధ్ర ప్రభుత్వమువారి లాహోరు మునిసిపాలిటీ యావరణలో 80 వ తేదీన పోలీసునూపరెంటుగారి అనుభవమే నిడి ఉత్తరువులు ఉరేగింపులు జరుపరాదనియు రెవ్యూ ప్రేమ ముద్రను చేకవనున్న ఎం. షెకు ఈగర్లు రోడ్ల మధ్యను జనము గుమికూడి యుండరాదనియు మేధావి బడెను.

ఈ ప్రకటన దండోరాములమన కరక ప్రయత్నములకు గాను పురమునందంతట 29 తేదీ నాయంబాలమే ప్రకటించబడెను. ఈ ప్రకటనయందు సభ్యు విమోచింప బడెను. ఉరేగింపు గూడ నూపరించెండంటు అగు ముతిపె జరుపవచ్చునని గలదు. ఉరేగింపుయత్నము ఏ మాత్రమున పోవలెనో ముచించుచు 80 తేదీ ఉదయం పోలీసు అధికారులు ప్రకటించిరి. ఈ ప్రకటన పోలీసు 144 నెక్సును విదగ్ధమైనదికాదు.

29 తేదీ నాయంబాలము చెబుట గేటువద్ద జరిగిన విమోచింపసభ్యు. ఈ ప్రభుత్వ ప్రకటన అత్యుచితముగా ఉత్తరువులను యుటకు నిశ్చయించియున్నది. 80 తేదీ మధ్యాహ్నము 12-30 గంటకూడ ఆపుటచే వేరొకపథ జరిగెను. అందుగూడ 144 నెక్సును ఉల్లంఘించుటకు నిశ్చయించినట్లు తెలుపబడెను. ప్రభుత్వమువారు సవాలుజేయ తాము జబాబుచెప్పకుండ నూపరింపబాటు ముచి యొకరు, తాము ఆరెన్సు అగుటచే అక్కడ నున్నామని వేరొకరు, భారతభావనపట్టుల సభ్యు ప్రకటించియున్న వర్తికలలో ప్రకటించబడెను. ఈ సభ్యు ప్రకటించినట్లు అంకరింపరాదని, నాయకులు తరువార తమ అభిప్రాయమును మాన్చుకొనినట్లుగ పంజాబు ప్రభుత్వమువారు గుర్తించిరి. కాని ఆవిషయము ప్రభుత్వోద్యోగిని రెవ్యూకిని నాయకులు దెబ్బతగెను.

ప్రేమనుద్ద ముచ్చట

మధ్యాహ్నము సభ ముగిసిన తర్వాత అందరికలందరి ముందునదమరు ఉరేగింపు బయలుదేరి పోలీసువారు నూచించిన మార్గముననే ప్రేమను వద్దకు వచ్చెను. జనము అనవసరముగా గుంపులు గ చేరకుండ వాంఛించుట ప్రభుత్వమువారి ఆశయమై స్థానికోద్యోగులు నిషేధించబడిన స్థలమువద్ద పోలీసు బహుజలకు కాపం యుచిరి. అచ్చటికి ఉరేగింపు టుత్సరము చేరు ప్రతి పోలీసు వారు ఆటంకపరచిరి. ఇచ్చట జరిగిన దానిగూర్చి వివిధరీతుల తెలియుచున్నది. మొదట ఉత్సరములోని వాడు బువంతులకు ప్రోపాగండాపుటకు యత్నించెను. పోలీసువారు చూడ జూరచేయ లేదనియు అందరిగి కంఠంచుచున్నారు. పోలీసువారికి వాయుతులకు కొట్లాట జరిగిన సరియగు వనయకు గూర్చి చూడ భేదాభిప్రాయము గలదు. పోలీసువారు సయము కమిషనువారు వెళ్ళిపోవువరకు 2-45 గంటల మొదలగండి పిమ్మట ఈవిని పారంభించిరి కొందరందుకు.

ప్రభుత్వమువారికథ

గలభాసంగతి పంజాబు ప్రభుత్వమువారికి తెలియరాగానేదిహ్యుమెంటు హ్యూరా విచారించి తెలుసే ఆజ్ఞాపించిరి. అవిచారం వలన తెలిసినదే యీ కింద ప్రకటించుచున్నాడు. కమిషనువారు రాకపూర్వము 2-20 గంటల యిది జరిగెను. తీగ కొట్టుకుండ యుండినను తీగతో కట్టివేయ బయ్యారవియను సారెంటు యత్నించుచుండెను. ఒకనుపుచ్చిబుగ్గిపూర్వము గనోలేక పువకలంద జనముయొక్క ప్రోత్సాహితేనోగాని, ఆతని పడ దొనిరి. కావలూ విచారించుచు పోలీసులనుపై చూడ జనలగుంపు వడెను. రెవ్యూ పోలీసువారిని జనులకూడి తెచ్చి జనులను వెనకకుపొమ్మట ను బువంతుల గ పంకే యబిదుమరనియు తెలిపించిరి. ఆ సమయ ననే జనమునూ మునుండి రాళ్లు రుక్కుబడెను. పోలీసు దివ్రాట్టి నూపరం

డెంటు యూరోపియన్ బ్రాప్తిపై దెబ్బతగిరినది. ఇండియను ఇన్స్పెక్టరు గొడుగుపెట్టి తగిలెను. జనులగుంపు వనుకకు పోలీసు రాకకించెను. కొందరు రెస్టగుటకు గూడ కింద నున్నానిరి. పోలీసు వారు ము అధికారు నా ప్రభుత్వమున జజను చేతులతోను లాటిల అడ్డమగట్టి ప్రోయమును వంకర ముట్టిరి. కొన్నిలాటి దెబ్బ నూడె రిగిలియించుచున్నాగాని అ తీసి పూర్తిగా ఉపయోగించుటకు బు అను జనుకు ప్రోయములయే బువంతులకు జ గను పోలీసు దళము ప్రజలపై దుడుకలేదు. ఉండకతూ తమగారి బుద్ధి గూర్వకుగారి ఏ ప్రత్యేక వ్యక్తిపై పోలీసువారు కొట్టలేదు. మొదటివరకు నున్నందున కొందరు సలాములకు దెబ్బ రిగిలియించియుండెను. కాని వారిని ప్రత్యేకించి కొట్టవలెననికొట్టలేదు. బువంతులకు వెనకకు ప్రోయమున పోలీసుదళము ఆగిపోయి జనులగుంపు శత్రుమద్యముందును అనవసరమునదర్శకము జరుగ లేదు. జనమునూ మనకు పోలీసువారికి ఒక నిమిషము పాటే పోటీ జరిగెను. పిమ్మట ప్రజలు కాంతముగనుండిరి. పిట్టి తగవులేకుండెను.

విచారణోద్యోగిని నియమించుట

జరిగిన దానిగూర్చి రెండు విధములగు వార్తలు వ్యాప్తి పడినవి. ఇట్టి సమయమున ప్రభుత్వమునా రెట్టి అభిప్రాయమును దెలుపడలందరేరు కాని పోలీసు వారు తమ విధిని సరిగని గ్యర్తించ క కరు వ్యవర్తన కావించినది అనవాదయన్నందున, రావుల్పిండి దిజజు కమిషనుకు బాయికుగారిని ప్రత్యేకముగ యానియము రెవ్యూలో విచారణ ప్రారంభించి నిజమతెలిసిన ప్రభుత్వమువారు నియమించిరి. ఇందుకు సంబంధించిన సాక్ష్యముదెలుప నెంచిన వారి నందరిని విచారించవారిని కోరిరి. ఆ. ప్రె.

కలకత్తా మెయిలుబండి:—కన్న రాత్రి 7-10 గంటలకు మద్రాసుకుండి కలకత్తాకు సరాసరిసాపు మెయిలు బండి అందలకు పిమ్మట మొదటిసారి బయలుదేరినది.

బెంగళూరు అల్లరులవిచారణ ముగిసినది

130 సాక్షులు విచారింపబడిరి

బెంగళూరు, నవంబరు 7:— బెంగళూరులో అల్లరుల విచారణ రెండు రోజుల జరిగినది. 130 వ డెవిసాక్షులు విచారింపబడిరి. విచారణ జేటిలో ముగించబడినది. విచారణకురుచుండి నదినములలో పరికాసంపాదకులందరను నిన్నకు పోతుబడితో వారలను ప్రచారము చేసినందులకై విచారణ అంభూష్యులకు సత్వేకరమ్యుగాడు కృతజ్ఞతలు తెలియజేసిరి. ఆ. ప్రె.)

రెవెన్యూల్యులేకునందు నీరు:—గత రెండు దినముల వన్న ముడలనను రెవెన్యూల్యులు నీరు అధికమయ్యెను. అందు ఇప్పుడు 41.85 అడుగునీరు కదు. నీరు అధికముగ నుడుటలన మద్రాసు నగరమునకు భారాళమున నీటిసప్లయ చేయగలమని అధికారులు నమ్ముచున్నారు.

రోడ్ల విధానములో ఆరేన సర్ హెన్రీ మేబరిగా గు బ్రాహ్మహ్య మంగ వర్ణమునందున్న డైరెక్టరు జనరలుగ నిండెను. అతడు రాజీనామా విచ్చెను.

ఏలూరు డి. ము. కోర్టులో

O. S. 66/1927

వాది:—ఆట్టగడ చినబుచ్చన్న సా జాలిపూడి ప్రతివాదులు:—ఆట్టగడ లక్ష్మీ వగయిరాలు

యా నెబన వా ఆల్లు స్త్రుల రెండు సమక చాలాలుగా విభజించి సంగ వాల్ల స్వాధీనము నిమిత్తము వానా దాఖలుచేసియున్నాడు సదరు దావాలో ఆట్టగడ చుత్తాలును 5 వ ప్రతివాది. చేర్చబడినది. చుత్తాలుకు నోటీసు ఆరులు జరుగుచుండుటలేదు. గడుగ వాయిదా అయిన 18-11-28 నాల్ రం తేలోపల యెమునా ఆక్షేపణలుండే యెవల కోర్టున సోజయి చెప్పుకొనలయును ఆలా సోజున తెలియడల ఆట్టగడ చుత్తాలును ఎక్సెసరీ చేయుచు నని యందుములము తెలిపవరక మునుది.

నాయకు 18-11-1928.

ఏలూరు, నీలంరాజు కేసరరావు, 5-11-28. వ కీలు.

ప్రకటన

పీపుల్స్ ఓన్ ప్రావిడెంట్ అండ్

జనరల్ ఇన్సూరెన్స్ కంపెనీ లిమిటెడ్

హిందువుల రోడ్డు ప్రమాదము

హిందువుల జనులకు ప్రథమ ముఖ్యస్నేహితుడొక్కడే.

మేము చెప్పిన విధమున నడచుకొనెదము.

ఇచ్చకము లాడు వారిని వంచకులను దూరముగానుంచి యే వ్యవహరించెదము

1928 నవంబరులో చెల్లించవలసిన పేర్ల జాబితా

నెంబర్.	పేరు.	తేది.	ముత్తం	హింద.	నెంబర్.	పేరు.	తేది.	ముత్తం	హింద.
00510	వి. యస్. కులకర్ణి	1	500	పూనా సిటీ	1576	విస్తర్ గండిల్	27	1000	పూనా
00005	జి. టి. పోవర్	8	500	జామ్నార్	00916	డి. జి. గోలాండి	14	1000	భోపల్
00174	ఆర్. ఆర్. తెలపి	8	500	డిల్లీ	1064	శ్రీమంతుల నారాయణరావు	15	1000	పూనా
00215	సి. యస్. నారాయణపిల్ల	8	500	నాగర్‌పోయల్	375	కలుగ్ల రామస్వామి	15	2000	బెజవాడ
00177	వి. జి. ఉపాధ్యాయ	5	500	పూనా	1101	విస్తర్ బెనారస్	16	1000	దూలయా
00584	పి. యల్. కులకర్ణి	5	1000	డిల్లీ	751	ఆర్. జి. సింగ్	16	1000	పూనా
1149	యస్. డి. ఆల్ ఫట్	6	500	హాలాపూర్	1090	నామంజి ఆల్ కృష్ణ	17	1000	డిల్లీ
00181	శ్రీరంభాయ్ బావసింగ్	6	500	డిల్లీ	1088	విస్తర్ డిల్లీ	17	1000	డిల్లీ
00182	యల్. జి. మోర్	6	500	డిల్లీ	182	యస్. వి. టి. నాండికర్	17	500	డిల్లీ
00082	కామనాను చిన్నయ	7	500	బెజవాడ	176	షేక్ జహీర్ నాహేలు	17	500	మంగళగిరి
00088	కడర్ కహన్ మెస్త్రీ	7	500	డిల్లీ	0076	అబ్దుల్ హిద్	19	1000	బెజవాడ
00217	షేక్ అలీ నాహేలు	7	1000	డిల్లీ	0183	పి. జి. ముస్సాల్	19	8000	కర్నూలు
00210	నరకం పీరయ	7	2000	డిల్లీ	0186	పి. వీ. షోషి	19	3000	బొంబాయి
00228	కన్నప రెడ్డి	8	1000	గుంటూరు	0205	కోదా తిలమ్మ	19	500	గుంటూరు
00128	గర్గి నాడికం	8	2000	ఏలూరు	0279	కాలిక్ గోపాల్ అనుబాబు	19	1000	బెజవాడ
00129	యస్. యస్. డి. క్విట్	7	500	భోపల్	1084	విస్తర్ గోలాండి	20	100	పూనా
00180	యస్. డి. డి. క్విట్	7	500	డిల్లీ	0119	మెట్టా నారాయణరావు	21	1000	బెజవాడ
00158	ఎమ్. జోషి	7	500	డిల్లీ	0077	నయ్యడ్ నారాయణ	21	1000	డిల్లీ
00511	టి. యస్. దానదవారి	8	500	పూనా సిటీ	0088	దగ్గుల రామలాల్	21	500	భోపల్
00545	వి. డి. షేక్	8	1000	డిల్లీ	0085	ధర్మరాజు మహాసాగర్	21	500	డిల్లీ
00542	జి. జి. పోవర్	8	500	బక్సీ	00110	హుస్సేన్ ఇమా అత్తర్	21	500	డిల్లీ
00544	వి. వి. దేవపాండ్య	8	1000	పూనా	00111	యల్. జి. కలాపూర్	21	500	డిల్లీ
00594	గుంట దుర్గయ్య	8	500	బెజవాడ	00112	వి. ఆర్. మహాసాగర్	21	500	డిల్లీ
00571	బహు శోభిరెడ్డి	8	1000	మంగళగిరి	00149	ధుళి నారాయణ్	21	500	డిల్లీ
00087	శ్రీకం రామకృష్ణారావు	8	1000	బెజవాడ	00150	యస్. డి. గోలాపూర్	21	500	డిల్లీ
00867	కె. పీరాస్వామి నారాయణ	8	1000	మచిలీపట్నం	001091	విస్తర్ బెనారస్	21	1000	పూనా
00015	జి. జి. గడడ	9	500	జామ్నార్	1503	విస్తర్ బెనారస్	27	1000	డిల్లీ
00082	ఆర్. యస్. బంగారు	9	500	డిల్లీ	1588	విస్తర్ కలవరకర్	27	1000	డిల్లీ
00199	టి. యస్. గయ్యార్	9	500	డిల్లీ	1516	విస్తర్ బెనారస్	28	1000	డిల్లీ
00128	యస్. కె. సమల్ నాహిద్	10	3000	తిరువాన్కూరు	909	వి. కె. గోపాల్	27	500	డిల్లీ
00079	ఛాంద్ అబ్దుల్ నూహిద్	10	500	పూనా	298	డియోరాల్ రావత్ కపూర్	28	500	మధ్య
00572	షేక్ మదార్ నాహేలు	10	500	బెజవాడ	0195	రామకృష్ణ ముస్సాల్	28	500	డిల్లీ
00850	చిన్ని రామయ్య	10	500	మంగళగిరి	0194	దానరాజ్ బాగల్	28	500	డిల్లీ
1062	గాడ్ బోలు	10	1000	పూనా	189	బాబు నాథిల్ హర్	29	500	కరనూలు
1065	విస్తర్ సాజ్	14	1000	డిల్లీ	0198	పిటంబర్ బాపుజీ బాగల్	28	500	మధ్య
185	యస్. వి. దేవపాల్	14	500	డిల్లీ	1094	డింకర్ డిల్లీ	29	1000	పూనా
0181	మన్మథ్ అబ్దుల్ ఆతార్	22	500	భోపల్	261	శంకర్ ధోండి రెడ్డి	29	500	జామ్నార్
0151	రాధాభాయ్ పారిభాన్	22	500	డిల్లీ	190	నారాయణ్ విత్తూ పటేల్	29	500	డిల్లీ
0152	గోపాల్ బాపుజోషి	22	500	డిల్లీ	1093	విస్తర్ మచిలీ	29	1000	పూనా
0154	మంగల్ మహాదేవ్ జ్యోషి	22	500	డిల్లీ	1554	పురుషోత్తం లక్ష్మణ్	30	1000	డిల్లీ
0175	బాపు వీరనాథ్	22	500	డిల్లీ	1099	శిలకాంత్ ఖండేరావు	30	1000	డిల్లీ
0176	నానా బాబాజీ తడేల్	22	500	డిల్లీ	105	దేవారాజ్ బిటల్ పటేల్	30	500	బొంబాయి
1100	విస్తర్ కన్ పల్కూర్	22	1000	పూనా	187	కె. టి. బిస్మిక్	30	500	పూనా
0055	గోవాడ బసవయ్య	22	500	బెజవాడ	485	రామ కుమారం భీమరాజు	30	1000	పండితపురం
00198	యస్. జి. కులకర్ణి	23	500	జామ్నార్	1093	విస్తర్ కలవరకర్	30	1000	పూనా
00758	బాగ్‌హోజి భాగోజి యల్	24	1000	పూనా	1518	విస్తర్ బెనారస్	30	1000	డిల్లీ
00752	నగేష్ నారాయణ్ పాంగ్	24	1000	డిల్లీ	539	ముసుంబే రావుభాయ్	30	500	పూనా
00750	వి. జి. పురోహిత్	24	1000	డిల్లీ	0155	పిల్లల బిల్వ సత్యనారాయణ	30	5000	బెజవాడ
0284	ఆర్. కె. కర్నూల్	24	500	డిల్లీ	0158	గుర్ర ముసుం అప్పలస్వామి	30	5000	డిల్లీ
0288	యస్. వి. యల్	24	500	డిల్లీ	00204	మోరెడ్డి రామమందారయ్య	30	5000	డిల్లీ
0719	కోసరి సోమయ్య	24	1000	గుంటూరు	0074	సత్యనారాయణ్	30	5000	డిల్లీ
0512	నైరాయ్ కోమలిబా	25	500	పూనా	372	మహంమద్ నారాయణస్వామి	30	5000	డిల్లీ
0905	ఆర్. కే. మరాఠ్	25	500	డిల్లీ	407	విట్టి రామకృష్ణ	30	5000	డిల్లీ
0082	యస్. వి. దేవపాండ్య	25	500	డిల్లీ	0616	కె. నాథ్ నాథ్	30	5000	డిల్లీ
0478	వి. కె. జగపత్	26	500	పనవర్	0726	నందోరాజ్ బ్రాహ్మ	30	5000	డిల్లీ
0817	యస్. యస్. నాజర్	26	500	డిల్లీ	679	నానా బాబు	30	5000	డిల్లీ
0118	పి. పి. కులకర్ణి	26	1000	కరనూలు					
1508	జి. యస్. పోవర్	26	1000	పూనా					
0765	పురభాన్ కల్కాభిరామ	27	2000	బెజవాడ					

మొత్తం రూ. 1,25,000

ప్రాన్ వెక్టర్ నిమిత్తం ప్రాచీన కైటరీ, బెజవాడ అని వ్రాయుడు

కొన్నూరు మహమ్మదీయుల

తీర్మానము

సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము కావలెను

మహమ్మదీయులకు సైన్యములను పోలీసు శాఖ లోను నగరము ఉద్యోగాలు యివ్వవలెను. యితర శాఖలలో నుమాడవలెననికావలెను. కేంద్ర శాసనసభలలో మూడవవరకు, రాష్ట్రీయ శాసనసభలో నగరమునకు ప్రాతినిధ్యము కావలెను.

ప్రత్యేక నియోజకవర్గములే యుండవలెను

కొన్నూరు, నవంబరు 5:—సంయుక్త పరగణాల ఆఖిర వత్త మహమ్మదీయులను సభ, గత ఆదివారము కొన్నూరులో షేక్ తాలీగారి అధ్యక్షతన జరిగినది. ఆ సభలో షేక్ తాలీగారు మహాగ్రహణవాదాన్ని పొందుతున్న దూషించిరి. శేరమముల మోహిరి, నెహ్రూని వేదిక అకమనునిఖండించి తూటాడిరి. ఆ సభలో మొత్తము 206 మంది మహమ్మదీయులే ప్రతినిధులుగా వచ్చిరి. మొత్తము 12 జిల్లాలవాడవచ్చిరి. సభ మొత్తము 600 మంది జనము సమావేశమయ్యెడిది.

ఈ సభలో యాక్రింది తీర్మానములు చేయబడెను.

1 వ తీర్మానము:—మహమ్మదీయుల యొక్క ఆఖిర భారత పర్యవేక్షణను ప్రతినిధి సమావేశమును దీర్చి తో జరుపుట అత్యవసరమైయున్నది. దీర్చి తో జరగజోవు యా సభకు సంయుక్త పరగణాల మహమ్మదీయులకుడైన తమ ప్రతినిధులను కంగవలెను.

ఈ తీర్మానము ఏకగ్రీవముగా ఆమోదించబడెను.

2 వ తీర్మానము:—భారతదేశమునకు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము కావలెను. ఈ సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య సహితము, స్వరాజ్యనిధానముతో ఆయా ప్రాంతములకు ప్రత్యేకముగా సంపూర్ణ మగు సానిక, పునఃసౌఖ్యకారము లుండవలయును. ఆ స్వరాష్ట్ర ప్రభుత్వముల యొక్క ప్రతినిధులతో కూడిన కేంద్ర ప్రతినిధి పరిషత్తును చేత సామాన్య విషయములలో అధికారము ఉపించవలెను. ఈవిధముగా విశిష్ట రాష్ట్ర స్వాతంత్ర్య యభివృద్ధి సమితి ప్రభుత్వమే యీ దేశములో నెలకొల్పబడవలెను. రాష్ట్రముల వలెనే స్వతంత్ర సంస్థానములకు కూడా దేశపరిపాలనయందు అంతర్భాగములుగా పరిచవలెను.

వైశిష్ట్య తీర్మానములకు ఒక పవరణ యావరీతిగా ఉప పాదించబడెను. ఈ విధముల స్వరాజ్య నిధానముల నెహ్రూ కమిటీవారిచే నిర్ణయమైనను నైపుణ్య కమిటీవారిచే నిర్ణయమైనను లేక యింకే సంఘమువారిచే నిర్ణయించబడినను యీ సభ వారు ఆమోదించగలరు.

ఈ సవరణా సంయుక్తముగా వై తీర్మానము సభవారి చే ఆమోదించబడెను.

3 వ తీర్మానము:—ఇప్పుడు దేశములో నన్న పరిస్థితులను బట్టి మహమ్మదీయులకు ప్రత్యేక నియోజక వర్గము లుండవలెనని యీ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

ఈ తీర్మానమునకు వ్యతిరేకముగా భిలాభకు కమిటీ కార్యదర్శియగు హఫీజ్ మహమ్మదు ఉస్మానుగారు ఉపన్యసింపుచుండగా సభలో అల్లకల్లోలము అరంభించెను. ఆయనను మాట్లాడ నియ్యలేదు.

హిందువులకు మహమ్మదీయులకు కలిపి సంయుక్త నియోజకవర్గం ననులుతో వైట్టియెడల హిందువులే కష్టముగాని మహమ్మదీయులకు లాభకారి నని ఆయన యిట్లుచెప్పెను. సంయుక్త నియోజక వర్గముల కావన భలలో ఎక్కడనుండి మహమ్మదీయులే ఎక్కువవచ్చుదురు. కావన సభలలో మహమ్మదీయులను అంగదొక్కి మహమ్మదీయుల రక్తమును పీల్చవలెనని ప్రయత్నము చేయుచున్న మహమ్మదీయులవ్యాపారాది లాలా లజపతిరాయిగారిని త్రొక్కి పట్టాలె నిర్మయెడల హిందూమహమ్మదీయ సంయుక్త నియోజకవర్గం చే మనము కోరవలయును గాని ప్రత్యేక నియోజకవర్గం కోరవలెను.

హిందువులను నేనెప్పుడూ కూడా తీర్మానము నిరాకరించుచున్నాను. హిందూమహమ్మదీయుల మధ్య భేద భావములను పోషించుటలేదు. గతకే, ఆస్థానికము, బ్రిగ్, వరసియామున్ను చేతముల స్వాతంత్ర్యము నుండి మహమ్మదీయులను బ్రతిఘటించి అపారభాగ్య నిబంధనావాదమునండి తప్పించుకొనిన యెడల అధిక సంఖ్యాకులుగా నున్న హిందువులతో సమాధాన భావముతో వర్తించవలెను. కాని తీర్మానము నకు అనుకూల వారు లు సభలో మోపునట్లు తీర్మానము నెగ్గెను.

4. వ తీర్మానము:—మహమ్మదీయ పంఛు శ్రేయము న గానుమిట్లు యాక్రింది నిబంధనలు ఆముఖానికి రావలెను:— (1) కావన సభలలోను కావన సభా నియోజకవర్గము యితర పంఛుల లోను మహమ్మదీయులకు డిలమును ప్రాతినిధ్యము వోనవలెను.

(2) ఆముఖానికి గుర్తింపు ఇవ్వవలెను. కేంద్ర కావన సభా నియోజక వర్గము లోను మహమ్మదీయులకు మూడవ వరకు మహమ్మదీయులకు ప్రాతినిధ్యముండవలెను.

(3) మహమ్మదీయుల పంఛుమును కంటకమును కావన మూయి రాష్ట్రము కావన సభవారిచే గాని కేంద్ర కావన సభవారిచే గాని కావనపరచవలెను.

(4) మహమ్మదీయుల కావనలో సాంప్రదాయాధిస్థానితై అరబ్బీ ఉరు పరిసియను భావలను ఆముఖానికి వోన కై ప్రాంతము శేర్వుర చ బడివలెను.

(5) నుసీములు, గోరీ దొడ్డు, ఖాంగాలు, కచేలాలు ఇతర మత సంబంధమైన ధర్మావాద ప్రతిపాదనలకును హాని కలుగకుండ కాపాడుటకై తగిన నిబంధనలు ఉండవలెను.

(6) మహమ్మదీయుల మత విశ్వాసమునకు ఒకదానిని నిబంధనలకు వారికి ఇర్పించవలెదురు. వారట్టి నిబంధనలకు లొంగుచున్నవారే వారి నైట్టియక్కల పాటించుదురు.

(7) కేంద్ర ఉద్యోగములలో మహమ్మదీయులకు తగిన ప్రాతినిధ్యము వోనలెను.

(8) భారత కావన సభలలో మహమ్మదీయులకు మూడవ వరకు ప్రతినిధుల కావన ప్రాతినిధ్యముండవలెను.

(9) విద్యాభ్యాసము, పాఠశాలాధివ్యధికి సాంఘిక ధర్మ ప్రతిపాదనములకును మత సంబంధమును ప్రతిపాదనలకును కావన సభల వారి సంగతినెడి గ్రాంటులలో మహమ్మదీయులకు తగినంత భాగము నిర్ణయించి మోడవలెను.

నూతనాభివృద్ధి మహావరుగారు

అమెరికా సంయుక్త ప్రభుత్వ అధ్యక్షుడుగ ఎన్నుకొనబడిన హూవరుగారు. (వి. ఎ. ఎ.)

(10) వైట్టియెడల భారతమునకు వ్యతిరేకముగా నాసి ఖిన్నముగా గాని ఆముఖానికి సీనింగన ఏ వైసని నిర్ధకమై చెల్లలేరు.

(11) అట్టి వ్యతిరేక నిబంధనగాని అధికారవర్గగాని మహమ్మదీయులై చలాచలనమైనవ్వకు ఏ హద్దదెగను ముఖీము ఖాద్దకు ఆదివారమై విస్తరించుకొని అప్పీలుచేయుట అధికారముండవలెను.

(12) వైట్టియెడల భారతమునకు వ్యతిరేకమును నిబంధనలు ఆముఖానికి చెప్పి వ్యక్తుల అట్టి సాధనలకు లొక్కలికముగా ఆముఖానికి విలియంబులకు వైప్రాయిగానికి అధికారముండవలెను.

(13) ఆముఖానికి సాంఘిక పంఛు శ్రేయ పంఛుజార్దము వైట్టియెడల కర్తా లెలలకు సంబంధించిన నిబంధనలకు తగు శ్రద్ధలు వోన చలాచలముగాని భారత కావనసభల వ్యతిరేకము.

(14) వైట్టియెడల భారత సంఖ్యాక పంఛు శ్రేయ పంఛుజార్దము వైట్టియెడల కర్తా లెలలకు సంబంధించిన నిబంధనలకు ఆముఖానికి చెప్పి వ్యక్తుల అట్టి సాధనలకు లొక్కలికముగా ఆముఖానికి విలియంబులకు వైప్రాయిగానికి అధికారముండవలెను.

ఈ తీర్మానములను విదరచయించు మార్పులు చేయవలెననియు, అందులొకొక కమిటీ ఉండవలెననియు, సా

వలు కోరిరి. అందుమీదట ఒక కమిటీ ఏర్పాటుచేయబడెను. ఈ కమిటీవారు కొలదిమిమములు సంప్రదించినమీదట తీర్మానము ఏకగ్రీవముగా ఆమోదించబడెను.

షేక్ తాలీగారికి తలదీసిగనది

అఖిరవత్త మహాసభ యొక్క ఆఖిరభారతమహమ్మదీయులకొక దీర్చి తో జరగవలెనని కోరుచు చేయబడిన మొదటి తీర్మానమును చూర్చి సభలో చర్చ జరుగుచుండగా, ముర్తుబా బాన్సేను అల్లీగారు యాక్రిందిటిగా సభలో వెల్లడించిరి:— ఈ సభలో అల్లీరాజ్ కింక పత్తుల మహమ్మదీయులును లేరు. గనుక అఖిరవత్త మహమ్మదీయుల సభను జరగవలెనని కోరుట కీ సభకు అధికారము లేదు. వాటిను శ్రేయ: ప్రతిపాదనను, హిందూ సంఘ ద్వేషులును ఆగు మహమ్మదీయులు కాందరు యీ సభలో సమావేశమైనారు. అన్యమతసంఘ సమావేశముగా సభాభ్యుత్థులగు షేక్ తాలీగారి యవస్థాన మొంగబడినది. షేక్ తాలీగారికి మతిపోయినది. వారివలె మతిగోల్పోకుండ యున్నవారినం దరిని వారు దూషించిరి. షేక్ తాలీగారితో ఏ కీ ధ వించి యుండనంత మాత్రమున ఇతర మహమ్మదీయ నాయకులను హిందూ నాయకులను షేక్ తాలీగారికి తలదీసిగనాడి దూషించుట చాల సంతోషకరముగా నున్నది. మహమ్మదాబాదు మహారాజా గారి ద్రవ్యమును ఉక్కును తిని యొప్పువారు కూడా లోకమర్యాద మైనను పాటిం చక ఆయనను గూర్చి భాషించి యున్నారు.

ఆముఖాము ఆన్మును తినియున్న వారికి ఆజ్ఞానమే. యున్నయెడల, ఆముఖము యావజ్జీవము కృతజ్ఞతాబదులై యుండవలసి యున్నారు.

నెహ్రూ నివేదికను దూషించుటకై సమావేశమైన యీ కొలదిమిమి మహమ్మదీయులు చేరి ఇస్తాము మరము పాడెపోవుచున్నదని కేకలు లేసినంత మాత్రమున దేశము మోసపోవాలదు.

ఈ విధముగ ఆయన ఉపన్యసింపుచుండగా, సభలోని యుండగిడులు కేకలు చేసి ఆయనను సభలోనుండి వెల్లిపొమ్మరిరి. సభాభ్యుత్థులగు షేక్ తాలీగారు కూడా సభకులకుగూర్చి మాట్లాడరాదనియు తీర్మానమునుగూర్చి మాట్లాడుటలేదు గనుక ఉత్తరమును చాలింక విమోచననియు చెప్పిరి.

పురుషులకు పౌరుషము లేనిచో స్త్రీలే

సాహసము జూపెదరు

విషయ సిద్ధాంతసభలో భారతదేశమునకు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము కోరవచ్చుగా కూడదా యని చర్చ జరుగుచుండగా, కొందరు అట్టి స్వాతంత్ర్యము మహమ్మదీయ సంఘమునకు హానికరమని వాదించిరి. అప్పుడు ఘోషా స్త్రీలై నియోజించబడిన ప్రత్యేక స్థలములో కూడ వుండిన ఘోషా స్త్రీలలో చాలనుండి సంతకములు చేసి యాక్రిందిటిగా నొక హెచ్చరిక పూర్వకమును ఉత్తరమును సభాభ్యుత్థులకు పంపిరి.

హిందూ దేశమునకు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము కావలెనని కోరుటకు పురుషులకు కొనసము లేనియెడల, స్త్రీలే తమ ఘోషా విడిచిముందుకువచ్చి సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య సమరములో తమ సాహసమును జూపెదమని ప్రాసరిరి.

పంజాబు మునిసిపాలిటీలు

అధికారసభ్యులు అధ్యక్షులుగ నుండకుండునట్లు చేయు మంత్రివర్గమువారి ప్రయత్నములు

లాహోరు, నవంబరు 6:—పంజాబునందలి మునిసిపాలిటీలలో ఎక్కువ సంఖ్య అధికారులే అధ్యక్షులుగ నున్నారు. వారి సభ్యత్వమును తొలగించి అధికారుల అధ్యక్షులుగ ఎన్నుకొనబడుటకై ఆవకాశము కలుగజేయు పంజాబు మంత్రి వర్గము వారు తీర్మానించుకొనిరి. (ఆ. ప్ర.)

In the Sub Court Bapatla.
BETWEEN I. P. 61/1928.
KOTA KOTAYYA, Petitioner.
AND
KOTA PUNNAYYA & etc., Respondants.
Notice is hereby given that the petitioner by name Kota Kotayya, of Kaitepalli, Repalli taluk, Guntur District has filed an Insolvency petition on 19-10-28 in the said Court and that it was posted for notice and advertisement to file objections if any to 28th November 1928 at 11 A.M.
A. SUBBARAO.
Pleader for petitioner.

కార్యేటికగరము

శ్రీ ఆత్మాయనిలయ పునరుద్ధరణోత్సవము

పవనము 6:—చిత్తూరు మండలాంతర్గతమున చిగిర శ్రీకార్యేటికగర చారిత్రమునందు మున్న కలహరముక నుదినము. కార్యేటికగర పుస్తానము శ్రీ. జి. మొదటి శతాబ్దములో స్థాపించబడినది నీదిన సక్రమాభివృద్ధి గాంచినది యున్నది. ఈ సంస్థానాధిపతులు ఆంధ్రభాష నెన్నుకొనఁగలరని బోధించియున్నది. అట్టి ఈ సంస్థానమునకు ముఖ్యపట్టణమున శ్రీ కార్యేటికగరపురమున శ్రీ ఆత్మాయ నిలయము నుండే నొక గ్రంథాలయ మొకటి స్థాపించబడి యున్నది. కొన్ని కాలకాలములకు మూలమునందును. ఆగ్రంథాలయమునకు మరల పునరుద్ధరణ నొంది శ్రీయుతులు రామకృష్ణరాజులుంగారు మాక రాజులుంగారు శ్రీయుతులుపుర వాసుల కత్తెలపు జనములై, ఆపునకొద్దరణోత్సవము మొ న్న మూడవ దిన బహు వైభవముగ జరుపబడెను.

ఉత్సవసంరక్షార్థమై పరిసర ప్రాంతములనుండియు, చిత్తూరు, తిరుపతి, తిరువతి మున్నగు పట్టణములనుండియు అనేక ప్రముఖులు విచ్చేసియుండిరి. ఇతర పురజనులంతయునం దు పాల్గొనకుండ నుండలేదు. నాటిఅధ్యక్షులగు శ్రీయుతులు రావుబహదూరు బొల్లెనీ మనస్వామి నాయుడుగారు తదితర ఉపన్యాసక ప్రముఖులను హిందూ బాలికాపాఠశాలయం దు బస చేసియుండిరి. పరిగ రి గంటలకు బాలికా పాఠశాలనుండి అధ్యక్షులు ఉపన్యాసకలను మంగళతూర్పు ధ్వనులతో గ్రంథాలయమునకు గొని రాబడిరి. అల్పాచర్యులందు ముక్త పరి గ ముగిసినది.

సభాధనము అరటి ప్రభుల తోడను నుండి తోరణములతోను అలంకరింపబడి కార్యేటికగర ప్రకృతి సౌజ మున శృంగారమున లోకమంత సోమగయును గూర్చుముడెను. సభాధనమునందు ప్రేక్షకులతో క్రిక్కిరిసి మాండెను. శ్రీ యుతులు మునుస్వామి నాయుడుగారు కరతాళ ధ్వనులు చెల రేగ నధ్యక్ష స్థానమున స్వీకరించిరి. ప్రేక్షకులలో శ్రీయుతు లు కార్యేటికగర పుస్తానపురా నాయకులు, రామకృష్ణులు రాజు లుంగారు మాక రాజులుంగారు జగద్గురు నాయుడుగారు వా పునూరు మునిరత్నం నాయుడుగారు సి. వి. రంగంశ్రేష్ఠిగారు పరుమారు గుంసర వరదులుగారు మున్నగునా డుండిరి. అధ్యక్షులును శ్రీ రాజుగారును పుష్పచూలా లంకృతులుగా వింపబడిన తరువాత సభా కార్యక్రమ ముప్రవహించెను.

అధ్యక్షులు ప్రవచనమున మాట్లాడుచు, గ్రంథాలయో నకృత లెట్లు దేశాభివృద్ధికి మూలకారణములొ చక్కగ వివరిం చిరి. మువర్సవర్షముగా నివేదికను జదివిరి. పిమ్మట శ్రీ కవి కృష్ణయ్యగారు ఆంధ్రభాషోత్పత్తివృక్షముగూర్చి యుపన్యాసం చిరి. శ్రీ జగద్గురు నాయుడుగారు గ్రంథాలయములు ఇంగ్లండు మున్నగు దేశములలో నెట్లు స్థాపించబడుచున్న వో వివరింపరచిరి. శ్రీయుతులు సి. వి. రంగంశ్రేష్ఠిగారు సహాయనరకరణోన్మేషమునకు ముందు గ్రంథాలయోద్యమము చిత్తూరుమండలమునందుండి యున్నతస్థితియందుండినదో బాగుగ వివరించిరి. పిమ్మట శ్రీ పరుమారు గుంసరవరులుగారు గ్రంథాలయోత్పత్తి అమెరికా మున్నగు దేశములందు గ్రంథాలయము లెట్లు స్థాపించబడుచున్న వన వివరమును వివరించెను. నెరుంగ తెప్పిరి. భారత దేశమునందు అందు ను బోధాదేశములను గ్రంథాలయోద్యమాభివృద్ధి ఎట్లు కొనసా గించబడినదియో, ఆయోద్యమము ఎట్లు ఆంధ్రదేశమునకు ప్రా క్షింపబడినదియో, సహాయనరకరణోద్యమ దినములలో రాజ కీయములపైకి వచ్చి గ్రంథాలయోద్యమము బహుక బడినదని నుడిచిరి. పిదప ప్రబారు గ్రంథాలయములందు వీరోత్సవమును సమర్పించిన యాచార్యులనుగూర్చి నుపన్యాసించిరి. తరువాత శ్రీయుతులు రామకృష్ణ రాజులుంగారు అధ్యక్షులకు ఉపన్యాసకలకును వందనములర్పించుచు వారి భానికార్యక్రమమును విప్పి వివరించిరి. శ్రీరామకృష్ణ గాజుగారి యుపన్యాస ముద్రోహులతోను, ప్రోత్సాహకరులగు నుండెను. అధ్యక్షులు అధ్యక్షులను మొసరిరి. వారు గ్రంథాలయోద్యమమునకు తగిన ప్రోత్సాహ మొసంగెదమని వాగ్దానము గావించిరి.

కార్యదర్శిగారు శ్రీయుతులు మువర్సవర్షముగా వంద నము లర్పించుటతో సభ ముగించబడినది. ఉపన్యాసకలకును అధ్యక్షులకును మరల పుష్పచూలాంకృతులు గావించబడి యింకా గింపుతో బసక గొంపోవడిరి. కార్యక్రమములన్నియు విజయ వంతముగ జరిపినందులకు శ్రీ రామకృష్ణ రాజులుంగారు మాక రాజులుంగారు శ్రీరామ నేకట పెరుమాళ్లు రాజులగు

యుక్తవయస్సులో నున్న బిడ్డలు సరిగా పెరుగుటకు

ప్రాతఃకాలభోజనము ముఖ్యమనరము

విద్యార్థులు ముఖ్యముగా ప్రాతకాలభోజనమును మే కడు శ్రద్ధ వహించుమని నొక్కి వక్కాణించుచున్నాడు. ఏ తల్లియు తన బిడ్డకు బుద్ధివృద్ధికముగా ఆసంతుష్టిభోజన మివ్వదు. కాని, బాలకి ప్రాతకాలభోజనపు విలువ సరిగా తెలియదు. తల్లియు తన బిడ్డకు ఉదయముననే సరిగా భోజనమివ్వకనే పాఠశాలకు పంపుదును. తగినంతయు కష్టపడి చదువుటకు తగిన శక్తి గలిగియుండదు.

భోజనము పరిశీలి బిడ్డను సరిగా చదువబాలకు. మధ్యాహ్నము కాకమునుచే లోక శక్తుల జీవించును. ఆలోచన శక్తి తగి పోవును నిద్రయు బిడ్డలకు శక్తికర ఓ న్నతో ప్రాతకాలభోజన మివ్వవలెను. కాఫీ, ఉకరాష్ట్ర యిచ్చిన చాలకు. పెరిగే బిడ్డలకు కార్నా ప్లాడెస్సు, ముఖ్యము. అదియు శక్తిని ఉత్పత్తి చేయును. ప్రాతేన్న కంజరములను, ఎముకలను పెంచును. బిటా మిన్సు మి:రల్స్ శరీరమును చక్కగా కాపాడును.

శ్వేతరు ఓల్లు యీ పదార్థములన్నిటిని కలిగియున్నది. సహజముగా ఈ పదార్థములను దివిడి యున్నవి శ్వేతకు ఓల్లు సహజపదార్థములు చేతన పర్యవర్తిగ్యమైభోజనము. పాలతోను, తులకతోను వేసిగా భుజించిన, బహు త చ్యుముగా నుండును. నుభయముగా తీర్చునును. శరీరమునకు వడిచేయును.

పెద్దవారలకు శ్వేతరు ఓల్లు ఉదయభోజనమునకు బహుమంచిది. బలమైన భోజనము చేయనివారలకు, ఆరోగ్యము నెట్టిస్థితిలో నుండునదియో, అందుమీద గలగు ఆపదలగు గుర్తింపబాలకు.

అఖిలభారత కాంగ్రెస్ సంఘము

జయప్రదముగా ముగిసినది

శ్రీయుక్త గువామ్ గారి యభిప్రాయము

ధిల్లీ, నవంబరు 6:—కాంగ్రెస్ లో రెండు చీకెలు గలగు:ని కొందరు భయమునుచుండిరి గాని యధ్యక్షులతోను సాధనమునకు కారణములేదని తేలిపి. కాంగ్రెస్ పరిష్కార కమిటీవారు ఆందరకు సమ్మతిమగు నిధానమును సభవారియెదుట పెట్టుట సంతోషకరము. ఈ తీర్మానము స్వాతంత్ర్యవాదులకును, జోమినియట్ స్వాతంత్ర్యమును వాఙ్మొదలనారంభమున సమ్మతిమైనది.

సత్యమూర్తిగారి ప్రకటన

జవహర్లాల్ గారు, నుభాష్ గారుగూడ క్షోలో పాఠబడిని యికలలో ప్రకటనను మీరు చూచిరిరా? ను నుప్రకృత బోధుగారిట్లు చెప్పిరి.

చూచిరి. సత్యమూర్తిగారి చూటల సరిగా ప్రకటించ బడినవో లేదో నాకు తెలియదు. నెహ్రూ నేడికను నేను గాని, జవహర్లాల్ గారు గాని మనస్ఫూర్తిగా నొప్పుకొని యుండలేదని మాత్రమిప్పుడు చెప్పవలసియున్నది. రాజ్యాంగ నిర్మాణమునకు తగిన ప్రాణిపతిక నివయమై మేము అఖిలభర సభలో చాలమంది సభ్యులతో నేకీభవించలేదనిగూడ సప్త ముగా చెప్పితిమి కాని మేము సభలో తెలియజేసిన కారణముల వలన సవరణలను ప్రతిపాదించ లేదు. సభ వారి సమ్మతులగుడ ఈ కారణములననే భుచ్చుకొన దలచ లేదు. ఇవి తెలిసియు, మేము నేడికను ముఖ్యమూర్తిగా నంగీకరించితిమని చెప్పట సత్యము కాదు. దేశక్షేమ కరమని సమ్మత మేము చేసితిమి.

స్వాతంత్ర్య సమితి స్థాపన

నెహ్రూ నివేదికలో సంతకముచేసి తరువాత స్వాతం త్ర్య సమితిని స్థాపించుట సమంజసముగా లేదని ఆ. భా. కాం. సభ్యు జొకడు మిమ్ము విమర్శించుట యెరుగుదురా?

ఎరుగుదును ఇట్టి విమర్శవలన ఆసభ్యుడు నివేదికను చదు వలేదని స్పష్టమగుచున్నది. అఖిలభరసమావేశమును జరిపిం చుటకు కాంగ్రెస్ సభయే కారణము. మద్రాసు తీర్మానము సారముగా నీసభ యేర్పడినది. కావున నాకు నేరొకమార్గము లేకపోయెను. నాకు రెండు మార్గములు కనబడెను. సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము భారత దేశముయొక్క ఆదర్శమని చెప్పి నేరొక ప్రతిజ్ఞను తయారు చేయుట లోకుటి నివేదికలోనే యీ విష యమును స్పష్టముచేసి ఆందరతో కంసి నివేదికను వ్రాయుట కొకటి, నేను రెండవ దానిని అవలంబించితిని. అదియే మంచి దని నాయభిప్రాయము భేసించుచు నింకొక నివేదికను వ్రాయుట చాల ప్రమాదములగు కారణ మయ్యెడిది.

ద్విగువారు ముద్రసవర్ణుగారును అభినందనీయులు శ్రీ రామ కృష్ణరాజులుంగారు మద్ర సోపేతముగా బయటూరివారికి భోజనముల నేర్పాటుగావించిరి. మరునాడునడమలు శ్రీయును స్వామినాయుడుగారు పరిసరము లందలి కొడ్డును కలిపిలింపిరి. మధ్యాహ్నము బంధుమిత్రాదులతో గూడి శ్రీయునుస్వామిసా యుడుగారు రామకృష్ణ రాజుగారింట విందు గుడిచి చిత్తూరు పల్లికి.

(ఒకవిలేబరి)

చాల ప్రశస్తముగు పత్రము

నెహ్రూ నివేదిక చాల ప్రశస్తముగా వున్నది. నుంకం ఘములో సభ్యులుగా నున్నందుకు చింత నొందుట లేదు. చాల పంతోపించుచున్నాను. నివేదికలో సంతకములు చేయుటలేక స్వాతంత్ర్యమును గూర్చి భావములను మార్చుకొన లేదు. నివేది కలోను, అఖిలభర సమావేశము వారి తీర్మానములలోను స్వా తంత్ర్యమునకై ప్రయత్నించుటకు కాంగ్రెస్ వాదులకు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య మియ్యబడెను.

సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యవాదులు శాసన సభ్యులు గావచ్చునా?

నాకు లజపతిరాయగారి యెడల చాల గౌరవముగలను. కానివారి యభిప్రాయములతో భేదించుచున్నాను. ఆంగ్ల దేశ ముగాని కమ్యూనిస్టులను విప్లవనందలి రిపబ్లికనులును సం పూర్ణస్వాతంత్ర్యమునుగోరుచున్నను రాజభక్తి ప్రమాణమును గైకొనుచున్నాడు. ఆప్రమాణమును గైకొనినవారు వారి యష్ట మువచ్చిన రాజ్యనిధానమునకు ప్రయత్నించవచ్చును. కావున లజపతిరాయ ఈ విషయ మెందుకెలెనో నాకు తెలియదు. ఇంకొకచోట ఆయన స్వాతంత్ర్యమునకై యే పద్ధతులైనను పని కివచ్చునని చెప్పియుండెను. కావున సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య వాదులు శాసనసభలోనికి ఇళ్ల రాదరి లజపతిరాయ యెట్లు చెప్పగలడు. శాసనసభలోను స్వాతంత్ర్యసమితిలోను నేను సభ్యుడనగా నుండవచ్చునని తలచుచున్నాను.

సమితి కార్యక్రమము

స్వాతంత్ర్య సమితి కనడికాభివృద్ధికొందున్నది. ఏమ భిక్షుమూర్తమున ప్రారంభమైనదోగాని, దానికి మహర్షయ్య న్నట్లు తోచుచున్నది. ఇప్పుడే మేముక నియమావళిని తయారు చేయగలిగితిమి. మా స్పార్టికుండవసిన కార్యక్రమమును నిర్ధారణచేయుటయే యిప్పుడుగల కర్తవ్యము. కాంగ్రెస్ సమా వేశమున లోపల నిదియు పూర్తియగును. (శ్రీ ప్రెస్.)

ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెస్ సంఘము

16-11-33 లేదీవ వంద్యాలలో మధ్యాహ్నము రి గంటలకు ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక సభయమ్ము, 4 గంటలకు రాష్ట్ర కాంగ్రెసుసంఘ సభయమ్ము జరుగునుగాన సభ్యులెల్లరు దయచేచు ప్రార్థితులు.

విషయములు

- 1. అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘమునకు సభ్యుల నెన్నుకొనుట.
2. హిందూస్థానీ నేపాదళమునకు 5 గురు సభ్యుల నెన్నుకొనుట.
3. లక్నోలో జరిగిన వివిధపక్ష సమావేశమువారి తీర్మానములు.
4. ముముక్షుభూషణుల బహిష్కార ప్రచారము.
5. ఇతర విషయములు.

మద్రా:—ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు మహాసభలోను, ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘసభలోను తీర్మానములు పెట్ట దలచినవారు వంద్యాలకు హాజరవలెను.

కా. నాగేశ్వరరావు,
ముద్రాను 6-11-33 రార్యదర్శి.

నైమను సభా విచారణ

శిక్షా సంఘము వారి సాక్ష్యము

వివిధసంఘముల స్వార్థపరత్వమునకు సర్వ సైమనుగారు విసుగుచెందుట

సమష్టినియోజకవర్గములకు సిక్కు లంగీకరించుట

జమీందారుల కోర్కెలు

లాహోరు, నవంబరు 6:—పంజాబు జమీందారులసంఘము ప్రతినిధులు నేడుదయము సైమనుసభవారిని సందర్శించి తమకోర్కెలన్నియును వివరించినది. మేజరు వానిననుగారు వారిశాసనములను గూర్చి, సర్ ఈమధ్యపాటుకు ఖానుగాడు గూడ వారిలోనుండిరి. ఈ రాయబారులు తమసాక్ష్యప్రత్యయమును వంజాటునకు రాష్ట్రీయస్వార్థంత్ర మొనగవలెననియు, రాష్ట్రీయనామక శాసనపథముంచి, శాసన సేవకు సానుకూలతీసివేసి, ఓటింగు హక్కుల విస్తరింపజేసి, పంజాబుశాసనసభలో సభ్యత్వస్థానములను 200 వరకు మెచ్చించవలెనని కోరియుండిరి. శిక్కులు మహమ్మదీయులవలెనే జమీందారులనుగూడ ఒక ప్రత్యేక తరగతిగా నెంచి ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యము, ప్రత్యేక నియోజకవర్గములను పొందగోరిరి. నూటికి 40 వంతు వ్యవసాయదారులయగుటచే వారిసంఖ్యకు తగినట్లు జమీందారుల ప్రాతినిధ్యముండవలెనని కోరిరి. వివిధవర్తకములలోనున్న జమీందారులు ఒకే ప్రత్యేకనియోజకవర్గమునందుండుట కంగీకరింతురాయని రాజానంద్రాజుగారకు సాక్షి అంగీకరించుచున్నాడు.

అందరితోపాటే శిక్కులుగూడ

సిక్కులు శిక్కులరాయబారవర్గము సర్ నుండరశింగు మాజీయిగారి శాసనసభ్యులను విచారించుటచేసి, వీరివివరకు వంజాబు ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహక సభ్యులగు నుండిరి. శిక్కులు ఎన్నటికి తక్కువనీతికంగీకరింపరు. దేశీయరాజ్యాంగవిధానమునందు యితరసంఘముల కెట్టిస్థానము లుండునో వారికిగూడ అట్టి స్థానములుండవలెను. సాంఘిక ప్రాతినిధ్యముగూడ వారికి తగిన స్థానముండవలెను, అయినను అదియుండటము మంచిది. సాంఘిక ప్రాతినిధ్య విధానము, అంతటను, అన్ని భావములను, శాసనసభలోను సానిక సందర్భాలను గూడ తేలుచుండ జేసినచో శిక్కులకుగూడ జాతీయభివృద్ధికొరకు అమాత్రము త్యాగముచేయవలసి యెట్టిది. శిక్కుసంఘము యితరసంఘములవంటిది గాదు. ఇతర వర్తకములు ఒక రాష్ట్రీయములో నెత్తున వేరొక రాష్ట్రీయమున తక్కువగ నున్నందున వరసర ప్రతి క్రియలకు బూనుకొని ఎవరి అధికారము మెచ్చిపోకండ జూచుకొనగలరు. శిక్కులట్లుగాక ఒక్క పంజాబు సంఘముగూడ, కావున వారివిషయము ప్రత్యేకముగా ప్రధానోపచారింపవలెను. వారికి గురుద్వారాలెక్కడగనవచ్చును. వాటిసంరక్షణకు తగుప్రాతినిధ్యముండవలెను. వారు సైనికజాతీయ గుటచే సామ్రాజ్యమునకు చాల నేనజేయుచుండిరి. మొత్తము భూమిశిక్షలో నూటికి 40 వంతు శిక్కులు చెల్లించుచున్నారు. మహమ్మదీయులవలెనే అల్పసంఖ్యాకులగు శిక్కులకుగూడ తగిన ప్రాతినిధ్యముండవలెనని మాంటేగు నివేదికసమయమున బాసచేయుచుండిరి. కాని అట్లు జరగనేలేదని సాక్షి చెప్పెను. ద్వంద్వప్రభుత్వవిధానము పంజాబులో సంతృప్తికరముగ నడచెననియు, ఓటింగుఅధికారము యెక్కడనుండికి ఒపంగరాదనియు చెలి పెను. నియోజక వర్గములందు ప్రత్యేక సంఘపు తేర్మాలులు మరింత ద్వేషమునకు కారణమయ్యెనని సాక్షి యంగీకరించెను.

శిక్కుల తరపున సైమను సంఘమునకు దాఖలు జేయబడిన కేసులలో సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము తొలగించుటకు మహమ్మదీయు లంగీకరింప వలెను. వారంగీకరింప కన్నచో శిక్కులకుగూడ అంగీకరింప జాలరు. ద్వంద్వప్రభుత్వ విధానము బాగుగనే అమలు జరిగెను. కాని మంత్రులకు వివిధభాషాధికారులు తగుసహాయము చేసియుండలేదు. సాంఘిక ద్వేషములవలన సంస్కరణలు జయప్రదముగ అమలు జరగలేదు. ఇకమందు కార్యనిర్వాహక శాఖ శాసనసభకు జవాబుదారిగా నుండునలెను. శాసనసభవారణ శాసనసభాపాలనశాఖలను జేరుచేయవలెను. రాష్ట్రీయములలో రెండేసి శాసనసభ్యులందరకు సరిగలదు.

సైమనుగారిచింత

సర్, నుండర శింగుగారిని విచారించుచున్నపుడు సర్ సైమనుగారు పంజాబు సాక్ష్యమునుగూర్చి యిట్లు నుడివెలి:— హిందువులు మహమ్మదీయులు శిక్కులు పరస్పర ప్రాతిహేయ్యమును అభిప్రాయముల యెల్లయున్నారు. తమ మరకుల నంగీకరించినగాని యెట్టి రాజకీయ సంస్కరణలకు నంగీకరింపజాలమని చెల్లుచున్నారు. అది ప్రోత్సహకరముగ లేదు. ప్రతిసంఘమువారును స్వయం సహాయసూత్రమునేగాక కొంతవరకు స్వార్థత్యాగబుద్ధి కలిగి యుండుట మంచిది అని సలహాజెప్పిరి.

శిక్కుల సాక్ష్యము ముగిసినపిమ్మట పంజాబు శాసనసభలో జాతీయోత్సవము తరపున చారిత్రానుగారు సాక్ష్య మొనగిరి. వారు, రాష్ట్రీయస్వార్థంత్ర మొనగవలెననియు, లా అర్థరలుగూడ మంత్రులవర మొనర్పవలెననియు, ప్రజాయత్తశాఖలందు కేంద్రప్రభుత్వమున కెట్టి యధికారముండరాదనియు నూచించిరి. తమ వత్తు మహమ్మదీయవత్తు మనుటకు వీలులేదనిరి. ఇది మతము ననుసరించినవత్తు కాదనియు ననుకబడియున్న జాతుల నుద్ధరించుటకును రాజకీయవత్తుమనియు చొయిత రాముగారు తెలిపిరి.

చొయితరాము వత్తుమనాడు దాఖలు చేసిన వ్రాతప్రతియుందు ముందుగ సైమనుకమిషను నియామకమును నిరసించుచు, అది యెంతవత్తును భారతీయుల కంగీకృతము గాదనియు అనుమతులసమయమున యీకమిషను నియమింపబడవలెనని యిప్పుడు నియమించుటకు బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారిక మరొక కన్నీరనియుగూడ వృద్ధుడగు చెల్లెటబడెను. అన్నిసంఘములవా రంగీకరించినచో సమష్టినియోజకవర్గము లుండవచ్చునని కలదు.

నియోజకాతులతరపున సర్ ఈమధ్యపాటుకు ఖానుగారు సాక్ష్యము చెల్లుచు ఓటరులలో సగముమంది సిపాయిబాతుల వార్యనుక వారికి సగముస్థానములు ప్రత్యేకించవలెనని కోరిరి. సభ నూటికి ముగిసెను. తిరిగి బహిరంగసమావేశము కని వారమునాడు జరుగును. బుధవారమునాడు సభవారు విశ్రాంతి గైకొందురు.

తప్పు సవరించుట

నేటి విచారణసమయము సర్ జాను సైమనుగారు ఆ సోషియేటెడు వ్రెసువార్త సిలు మిలిటరీ గజెటు పత్రికలో పడిన దానియందు యీ దిగువతప్పును సవరించిరి.

“అహింస లగు అల్పసంఖ్యాకవర్గముల సమష్టినియోజక వర్గములను బలవంతముగ అంగీకరింప జేయుట అశాస్త్రీయమని నెహ్రూ నివేదికయందు గలదు” అని సైమనుగారున్నట్లు వ్రాతి కలలో పడెను. తా నట్లులేదనియు, సైవాగ్యమునందు రాజానంద్రాజుగారి సాక్ష్యప్రత్యయమునందు అనుటకు బదులు నెహ్రూ నివేదికయందు అనిపారబాటున పడెను. వ్రాతికలలో రిపోర్టులు సాధారణముగ సరిగానే పడుచున్నవి. ఇదిమాత్రము కేవలము పారబాటున జరిగియుండును గాన సవరించుచున్నానని సైమనుగారు నిరి.

ప్రాతినిధ్య విషయమున రాజీనూచన

అల్ప సంఖ్యావర్గముల ప్రతినిధులను ముందుగ సాంఘిక నియోజకవర్గములనుండి యెన్నుకొనబడిన కొందరు అభ్యర్థులలో నుండి సమష్టి నియోజకవర్గములు ఎన్నుకొనుట మంచిదను రాజీ నూచన ముందుగ జి. బి. హరిలాలు దేశాయిగారు బొంబాయిమంత్రి రహస్యముగ సాక్ష్యముచ్చివపుడు నూచించి యుండవలెనని యిప్పుడు విచారింపగ తెలిసెను. బొంబాయి మంత్రులలో దేశాయిగారు రొక్కరే ప్రత్యేక నియోజకవర్గములను ఖండించెనుండిరి. దేశాయిగారు నూచన హిందువులు అంగీకరింపకున్నారు. మహమ్మదీయులంగీకరింపకున్నారు. శ్రీ శ్రీ.

అఖిల పక్ష సమావేశము

ముఖ్యవిషయములను చర్చించుచుండుట

డెల్లీ, నవంబరు 6:—ఈనాడు లాలా లజపతిరాయ్, సర్దార్ మంగళసింగు, మాలానా అబ్దుల్ కాదిరిగారలు యిప్పుడొక్కో పథ చేసిరి. అఖిల పక్ష సమావేశము పొంచాలమునందు జరుగవలెనని మోతీలాల్ నెహ్రూగారి నూచన చర్చించబడెను. త్వరలో పొంచాలమున నొక సభ గావించి ప్రాతినిధ్యములనుగూర్చియు నియోజకవర్గములనుగూర్చియు చర్చించుటకు తీర్మానించిరి.

డెల్లీ, నవంబరు 6:—నేడు నెహ్రూ సంఘము ఉదయము 8 గంటలకు సమావేశమై సాయంత్రము 8 గంటలవరకు విషయములను చర్చించుచుండెను. మధ్యఘనసంఘములకొకగంట మాత్రము విరమించెను.

కన్వెన్షన్ యెప్పుడు జరుగవలెను ?

కలకత్తాలో జరుగవచ్చు కన్వెన్షను యెప్పుడు జరుగవలెనని చర్చజరిగెను. దీనినిగురించి యితరసంఘములలోకలసి నిర్ణయించుటకు మోతీలాల్, డాక్టర్ అశ్వానీ, అబ్దుల్ కలామ్ అజద్ గార్లు గల ఉపసంఘ మేర్పరుపబడెను.

కన్వెన్షనులో నవలంబించవలసిన విధానము

కన్వెన్షనులో నవలంబించవలసిన విధానమునుగురించి చర్చజరిగెను. దీనివిషయమై నిర్ణయించుటకు మోతీలాల్, లజపతిరాయ్, మాలానా అబ్దుల్ కాదిర్ గారుకూడిన ఉపసంఘ మొకటి యేర్పరుపబడెను.

ఆహ్వానింపబడిన సంస్థలు

ఈ ఉపసంఘము కన్వెన్షనుకు ఆహ్వానింపబడిన సంఘముల కేర్లను నిర్ణయించుటకేర్పడెను. శిరోమణి అఖిలదళము, ఈనామ్దారీ డర్బార్, ఆర్యసమాజము, అహమ్మదియ సమితుల వారికి తమతమ నియమావళిని వంపవలసినదిగా కోరుచుసంఘము వారు తంతివార్తనంపిరి. తరువాత విచారించి యెవరిని ఆహ్వానింపవలెను. ఎవరికెంత ప్రాతినిధ్యముండవలెను. అను విషయములు తీర్మానింపబడును.

ప్రభుత్వవిధానము

ప్రభుత్వవిధానము సమాఖ్యవద్దతి ననుసరించుచుండవలెనా లేక బలముగ ఒక్క ప్రభుత్వమే జేరేమన నుండవలెనా యను విషయము తరువాత చర్చించబడెను. కేంద్రప్రభుత్వము నుండి కొన్ని శాఖలను రాష్ట్రీయప్రభుత్వముయొక్క కరముచేసి చాల అసరమై నప్పుడు మాత్రము కేంద్ర ప్రభుత్వమునకు గొప్ప అధికారము నిచ్చుట మంచిదని సభవారభిప్రాయపడిరి. విజయరాఘవాచారిగారు కేంద్ర ప్రభుత్వము బలీయముగా నుండవలెననియు, అట్లు కాకపోయిన ప్రతి భాగము చిందరవందగా పోవుననియు తెలచెను.

సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము

ప్రాతినిధ్యమును గురించి తరువాత సంఘమువారు చెందు గంటలు చర్చించి తీర్మానించిరి. తాను సిక్కుసంఘాభిప్రాయమును తెలియజేయక పోవుటవలన గజెట్ వాలాలో జరిగిన సిక్కుసమితి కింకొక ప్రతినిధి యుండుట యవసరమని సర్దార్ మంగళ సింగుగారు చెప్పిరి. సంఘమువారి యభిప్రాయముతో నేకీభవించి, సిక్కు సమితిని సంఘము వారితో సంక్రమించుట కొక ప్రతినిధిని వంపవలెనని కోరుటకు నిశ్చయించిరి. అఖిల పక్షసమావేశమును పొంచాలములో జరిపి, పొంచాలకు యభిప్రాయముపై ప్రాతినిధ్య సమస్యను తరిమివేరించవలెనని పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారు కోరిరి.

రాత్రి ప్రాద్దుపోయి సభ ముగిసెను. (శ్రీ శ్రీ.)

కదిరి ఖాదీ ప్రచారము

దీపావళిముందు అధికవిక్రయము

కదిరినుండి శ్రీనివాసాచార్యగారు 7 వ తేదీన తంలివార్త సంపుటన్నాడు:—

శ్రీయత కాకిరాల శారాయప్పగారును గుంతుకుబ్బి రాయ చెట్టిగారును యాపురమునందు ఖద్దరు యింటింటికి గొని పోయి విక్రయించుచున్నారు. రెండోజాల్లోగా మూడు పందల విలవగలవస్త్రములు చెల్లెను. ఇదివరకు యాయూరిలో ఖద్దరుగృహమున కెట్టి ప్రోత్సాహము లేకండెను. ఇదివరకు ప్రతికూలముగ నుండినవాడగూడ యిప్పుడు ఉత్సాహము జూపుచున్నాడు. దీపావళి వండుగముందు ఎక్కువ విక్రయము కాగలనని నమ్ముచున్నాడు. ఇకమం సిక్కుల నొకడుకాము సాపించుటకు యేర్పాటులు జరుగుచున్నవి. విక్రయదారులకు మే మెంతయు కృతజ్ఞులము.

స్వాతంత్ర్యలక్షణము

“మేక్స్వీ” గారు వ్రాసిన స్వాతంత్ర్యలక్షణములు అను ఆంగ్లగ్రంథమునకు అనువాదము.

దేశభక్తి గలవా రందరు తప్పక చదువవలసిన అపూర్వ ప్రచురణము.

తపా ఖన్న ప్రత్యేకము.

జెల ప్రతి 1-కి రూ 1-0-0.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, మద్రాసు.

వృత్తాంతలేఖలు

రాజమండ్రి

వైసు వైసుమను ఎన్నిక

(స్వకీయవిలేఖరి)

7 నవంబరు: రాజమండ్రి ప్రజా మునిసిపల్ సంఘ ఆవళికి యొకటి నిన్న సాయంత్రము 4 గంటలకు మ్యూజిక్ మహోళా సమావేశమయ్యెను. వైసు వైసుమను యొక్క గానము యానభివేదివని. ము. రా. రా. యక్కా అప్పల స్వామిగారును ము. రా. రా. సర్పా అప్పలస్వామిగారును యావదనికి పాటించిరి. చుక్కా అప్పలస్వామిగారికి 16 వోట్లును సర్పా అప్పలస్వామిగారికి 18 వోట్లును వచ్చెను ము. రా. రా. శ్రీ, చుక్కా అప్పలస్వామిగారు వైసు వైసుమనుగా ఎన్నికొనబడినట్లు వైస్యకగా ప్రకటించిరి.

నైమన్ కమిషన్ చర్చ

శ్రీయుత బి. మునిస్వామి నాయుడుగారు యం. యల్. సి.

మద్రాసు కానన్ పథలో గతమాసమున జరిగిన ఉపసంఘ నియామకమునకు శ్రీ నాయుడుగారు అనుకూలముగ వోటు వేసిరి కొందఱును కొందఱునుగా నేను వారిని యందునుగరించి అడుగగా తామిందుకు ప్రతికూలర మనియు పోలు గైకొన కుండుటచే తామెట్లు పట్టుచేయునది ప్రజలు ఎదగజాలక పోయిరినియు తాము అనుకూలముగ పట్టుచేయి తదనియు తెల్పియుండిరి. (స్వకీయ విలేఖరి)

బెజవాడ (స్వకీయవిలేఖరి)

గాంధీ అర్చన-కో ఆపరేటివ్ బ్యాంకింగ్ ప్రారంభము నవంబరు 5-నిన్న సాయంత్రం 2 గంటలకు పూర్ణానందంగారి సత్రం మేడమీద బెజవాడ పట్టణమునకై రైలు స్టేషనుకు తూర్పుభాగమునందలి పేటలలో నివసించు జనుల యొకయొగము నిమిత్తము ఒక అప్పకా బ్యాంకింగ్ స్థాపించు నిమిత్తం ఒకసభ సమావేశపరచబడినది. శ్రీ యత సి. రాజగోపాలాచార్యులుగారు సభాధిపత్యమును వహించిరి. కో ఆపరేటివ్ బ్రెయినింగు పాఠశాలకు ప్రధానోపాధ్యాయులుగ నున్న అనిష్టాంటు రిజిస్ట్రార్ వారు తమ సలహా నిచ్చి బ్యాంకింగ్ ప్రారంభించునట్లు తోడ్పడిరి. బ్యాంకింగ్ షేర్స్ నుపుచ్చు కొనుటకు చాలమంది విచ్చేసిరి. అప్పటి కప్పుడెరు 2000 లకు షేర్స్ ను కొని సొమ్ము నిచ్చివేసిరి.

సభకు అధ్యక్షత వహించిన రాజగోపాలా చార్యులవారిటుల నడిచిరి. మొట్టమొదటికోసానే ఇతరుంది బ్యాంకింగ్ చేడట సంతోషవదాయకము. బ్యాంకింగ్ స్థాపించుట అప్పుల నివృత్తికై యున్నది. తాత్కాలికముగ తక్షణమును యెబ్బందులను గడపుకొనుటకై బ్యాంకు లుద్దేశించబడినవిగాని ఎల్లప్పుడు అప్పుల నివృత్తికై గాదని మనము గ్రహించవలెను. అప్పు తీర్చుటకు తాపతు ఉన్నప్పుడే అప్పుపుచ్చుకొనుట మంచిది కో ఆపరేటివ్ సొసైటీలలో అప్పులను తీసుకునే వారు వాయిదాలకు సరిగా పాటించుకొనరు. ఇది సరియైన మార్గముగాదు. ఈ అర్థకా బ్యాంకింగ్ జనులద్రవముగా నడువవలయును. దీనివలన చాలా లాభముకలదు.

సాయం రిజిస్ట్రార్ గారిటుల చెప్పిరి. కో ఆపరేటివ్ బ్యాంకును ప్రోత్సహించవలయును. అప్పుపుచ్చుకునే వారు మరలవాయిదా ప్రకారము సొమ్మునీయకపోతే అలాగింపవలయును. ఒక నికన చెప్పి మరొక పనికి వినియోగించునని తెలిసినప్పుడు డైరెక్టు అప్పునీయకూడదు ఈలాటి బ్యాంకింగ్ వలన నిజాయితీ, నమ్మకము, లాభము అభివృద్ధి గాంచవలయును. పిమ్మట డైరెక్టు ఎన్నిక జరిగెను. శ్రీయుతులు అయ్యంకి శంకర రమణయ్య, పర్యంకి శ్రీనివాసరావు, వెంకటరమణ శ్రీనివాసరావు, సి. రాజగోపాలాచార్యులు బొడ్డుపాటి పూర్ణయ్య 1000 లు గారలు డైరెక్టుగా ఎన్నుకొనబడిరి. మొదటివారిని పురు క్రమముగ ప్రెసిడెంటు, సెక్రటరీలుగ ఎన్నుకొనబడిరి.

ఆంధ్ర యిన్ స్యూరెన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్, మచిలీపట్టణము.

మేనేజింగ్ డైరెక్టురు: కో కా అహోబలరావు నాయుడుగారు ఎం.బి.సి. హెచ్.బి. (ఎడింబర్గ్) డి. డి. (లివర్ పూల్). ఆంధ్రదేశమునందలి ప్రముఖులెల్లరు నిందు డైరెక్టుగా నున్నారు. ఆంధ్రదేశమునందలి ప్రతిసాలను కోటి రూపాయలకు పైగా యితర భీమాకంపెనీలకు ప్రీమియములుగా పోవుచున్నది. యీ ధన ప్రవాహము నరికట్టి ఆంధ్రదేశముయొక్క ఆర్థికాభివృద్ధికి తోడ్పడుట ప్రతి ఆంధ్రునియొక్క విద్యుక్త ధర్మమని గమనించి ఆంధ్రులెల్ల నిందే తపశ్చింతితులను భీమా చేయుదురగాక!

ఆంధ్ర యిన్ స్యూరెన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్, మేనేజింగ్ డైరెక్టురుగారికి-బందరు. అయ్య, మారమ్మను గుండు సర్వసారాయ్యగారి సమయమునకు గడచిన శ్రీరామనవమికి పక్షటుంబడుగ భద్రాచల యాత్రకు వెళ్లి దైవశ్రేణుల ఆచట కలరాతిగిలి ఆకస్మికముగ కాలభర్తము నొందెను అతని మరణపు రిపోర్టు క్లయియఫర్షులు పూర్తిచేయించి పంపగానే మిరెటి ఆక్షేపణ కాలయాపన చేయకుండా అతని 862 సంబర పట్టాతాలూకు భీమామొత్తము రు 8000/-లు వెంటనే అతని భార్యకు అందజేసినందులకు మేమంతయుకృతజ్ఞులము. చిత్రింపును. ఇట్లు విధేయులు. బందరు } (సం) గుండు వెంకటలింగం వ్రాలు 29.8-28 } (సం) గుండు మృత్యుం జయుడువ్రాలు

వివరములకు యీ విగ్రహ చిత్ర నామాకు వ్రాయవలెను. యర్రమిల్లి మంగయ్య బి. యె. బి. యల్. కక్రటర్.

గట్టి చాయరంగు నూలు

పూర్వమునుంచి తయారుచేయబడిన గట్టిచాయ తొగురుమరుచాయ నూలురకమున్న నూతన పలురకముల కలరు నూలున్న, నెం 20 మొదలుకొని నెం 150 బరు నూలువరకు తయారుచేయుచున్నాము. కావలయువారు ఆర్డరు వ్రాయించితే ధరలు సరసముగాను గట్టి చాయలుగాను పంపించబడును. శాంపిల్ ఆర్డరుకు వ్రాయుడు.

యల్. కే. వీనాక్షి అయ్యర్,

గట్టిచాయనూలు జవులివ్యాపారం, మహల్ పేధి, మధుర.

లాల్ బాగ్ గారిని అభినందించుట

బెజవాడ, నవంబరు 7:-నిన్న సాయంత్రం గాంధీ యాద్యావసమనందు శ్రీయుత అయ్యదేవర కాశ్యోకరావు పంతులుగారి అధ్యక్షతక్రింద జరిగిన పౌరజనసభయందు దేశ భక్తా గ్రేసరుడగు లాలా లజపతిరాయగారు ఇతర నాయకులును వైసుమ బహిష్కరమును జయత్రదముగ కొనసాగించి నందులకును, అభివృద్ధి అక్రమ ప్రసర్తన నెడకొనినందులకును వారి నభినందించుచు పోలీసువారి దౌర్జన్యమును ఖండించుచు తీర్మానించిరి.

గవర్నరుగారు-మున్యసిపాలిటియొక్క వినతిపత్రము నవంబరు 15 తేదీ ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయముయొక్క ద్వితీయ స్నాతకసభకు అధ్యక్షత వహించుటకై యీ పట్టణము విచ్చేసినప్పుడు గవర్నరును, ఛాన్సలరును అగు గోపెష్ ప్రభువుగారికి వినతిపత్రమును రజితపేటికయ్యుండుమర్రి సమర్పించుటకు మున్యసిపల్ కాన్సిలువారు తీర్మానముచేసి గవర్నరుగారికి తెలుపుచిరి.

వినతిపత్రము సోపానమున తీర్మానించినందులకు గవర్నరుగారు సంతసము తెలుపుచున్నారనియు, కాని ఇప్పటికి విశ్వవిద్యాలయ స్నాతకసభకధ్యక్షతవహించుటకు మాత్రమేవచ్చుచుండుటవలన వినతిపత్రము సందబాతకపోయినందులకు గవర్నరు విచారించుచున్నారనియు, విశేషకాలము బెజవాడయందు మ కాంచేయుటకు పింగలిగినచో సన్మానపత్రము నందుకొనుటకు చాల సంతసించియుండురనియు తెలుపుచు ప్రైవేటు సెక్రటరీగారు చేరుమేకగారిపేర జాబు వ్రాసివారు. గవర్నరుగారు సంతోషించిన సంగతి కాన్సిలర్ల కందరికి తెలుపమనకూడా వ్రాసివారు.

ఆంధ్రుల కొకవిన్నపము

నల్లూరుపురమందు స్థాపించబడిన ఆనాధపరిచాలయము నకు సాహాయపడుటకై దీపావళిభిక్షలు విరివిగా సమర్పించవలెను. వనూళ్లకు పాకకాలాధికారులు విద్యార్థులను, సాంఘిక వాదకములను దయార్థిత్వమునలై రేపటికిననునంది ఎనూళ్ల బూసవలెనని కోరుచున్నాము. ముఖ్యగ నల్లూరు పురవాసుల తత్పరికముగ భిక్ష యొసంగవలె గాక!

మంగమూరు నరసింహారావు, ఆనాధపరిచాలయం కార్యదర్శి.

యం. శ్రీనివాసాచార్యులుగారి (తిరుపతి) అప్రస్తుత ప్రసంగము

శ్రీ యం శ్రీనివాసాచార్యులుగారు చిత్తూరుజిల్లా కాంగ్రెసు కమిటీ కార్యదర్శి హోదాతో బంపిన తిరివార్తను చూచి కాన. శ్రీనివాసాచార్యులుగారు చిత్తూరుజిల్లా కాంగ్రెసు కమిటీ కార్యదర్శికాదు. వారిసాలను ఆంధ్రరాష్ట్రీయ సంఘ సభ్యులుగాదు. చిత్తూరుజిల్లా కాంగ్రెసు కమిటీకి రావు బహద్దర్ డి. మునిస్వామి నాయుడుగారు యం. యల్. సి. కార్యదర్శి అయివున్నారు. వార్తాపత్రికలలోని వృత్తాంతమునబట్టి చూడగా సి. దొరసామయ్యగారికి ఎక్కువవోట్లు వచ్చినందున నందియాలలో జరుగు ఆంధ్రరాష్ట్రీయ కాం. సభక ఆ హోదాసంఘమువారిచే అధ్యక్షులుగా నెన్నుకొనబడిరి. శ్రీనివాసాచార్యులుగారి తిరివార్తనుబట్టి సభకు హాజరుకాకూడదనుకొనుచు పౌరపాలభిషాయ పడుచున్నారని భావించవలసినవచ్చు గనుక ఆంధ్రులెల్లరు సభకు విచ్చేసి జయత్రదము గావించవలెనని కోరుచున్నాను. దొరసామయ్యగారు ఆంధ్ర రాష్ట్రీయసభకు హాజరును పొల్లననుచున్నవారు గాని మూలముండి ఒక్కసారి అధ్యక్షపదవికి వచ్చినవారుగారు గనుక శ్రీనివాసాచార్యులుగారి అప్రస్తుత ప్రసంగమును పెడచెవిని బెట్టవలెనని ఆంధ్రమహాజనులకు జేతుచున్నాను.

సి. వి. రంగంశ్రేష్ఠి.

లిజర్డ్ ఫౌంటెన్ కలము 100 నివిధరకములలో తయారుచున్నది Sole Representative for India, Burma and Ceylon:- Alfred W. Brooke, (Eastern) Ltd., P. O. Box 375 Bombay. 4718

Durga Medical Hall, Bezwada.

దుర్గా మెడికల్ హాల్, బెజవాడ గణేయ మిక్చర్

గృహంబేగా 3 రోజులలో కురుదురు

(1) ఈమందు పెరిగిన మూత్రము నివారించి మూత్రము విడుదలవును గలవగు పోటు, మంట, చురుకుడు యింట్లోను లోలోను పిచ్చికారితోను నిదురైతేకంటే తక్షణ కడుపునొప్పి, నీసా 1 కి 8.0-0

మూత్రార్చిషము

(2) ఈమందు యెటువంటి మూత్రాలైనను యెన్ని సం॥ త్వరమున నివారించు మూత్రమైనను గృహంబేగా కడుపునొప్పి నెలకొనని పోవును ఈ 8.0-0.

పొడలకులైలము

(3) ఈతైలము తైలపాడలసేగాక యితరవిధములైన పొడలకులకు పోగొట్టును. ఇంకా తావర, గజ్జ, కర్పాడి మొదలుగాగల అన్ని విధములైన చర్మవ్యాధులను పోగొట్టి చర్మమును మామూలుస్థితికి తీసుకును. డిప్రీ 1 కి 1.0-0.

కుక్కునప్రము

(4) ఈద్రవ్యము కేరళములో కర్ణాటకమున కాక లన, మేహాతైలములను గలిపి కర్రల బలహీనతను పోగొట్టి దేహమునకు బలమును గలుగజేసి సౌఖ్యము నిచ్చును. 50 మాత్రలకు నీసా 1 కి 0-12-0

నదానామృతము

(5) అన్ని నోవ్యాలు ఆమోఘమైనది. ఈనోవ్యాలు, ఔషధనోవ్యాలు, కీళ్లనోవ్యాలు ఇవి యిది అనలేదు, పకలవిధములైన నోవ్యాలు పోగొట్టును. నీసా 1 కి 0-8-0

కురువర్ధని

(6) ఈనూనెలను పెండ్లుకులు ఉండకండా ఉండును. పెండ్లుకులను వృద్ధిచేయును. తైల పెండ్లుకులను గల్లబడుతులు చేయును. మంచినాన గలనూనె ఉత్తమంగానినవారికే తెలియదు, వ్యాటలగు ఉచితముగ పంపిండును. వలయువారు:—దుర్గా మెడికల్ హాల్, బెజవాడ ఆది వ్రాయవలెను.

చిలకమర్తి లక్ష్మీనరసింహకవి

నూతన గ్రంథములు

నవవైభావము ప్రకటనకు ఈగ్రంథము గ్రంథములు విడిగా వమ్ముచును. కొలదిప్రకారము యెందులచేత కావలసినవాడు వెంటనే ఆర్డరు పంపవలెను.
ప్రహరములకు (అంతఃసూత్రము) నెల 1-8-0
కర్పూరములకు రెండవభాగము 225 పుటలు 3-0-0
ప్రహరములకు సంపుటము, వారిలోయెందు 1-0-0
పాస్తేటి, ని.వి. కర్పూరములకు భేరించవలెను. మూడు పుస్తకములు కొనుగారు రు 4-12-0 లు చెల్లించిన చాలు.
రామచంద్రవరం, పాలకోడేటి మూగురుర్తి, 15-1-28, వచ్చితాత్రి సంఘకార్యదర్శి.

అత్యుత్తమ కుటుంబలభ్యంత భాస్కరం

సమస్త కుటుంబములకు ఆమోఘప్రయోగములైనది దీనియే మూలము 1116 బహుళమును కుటుంబముల పాలిటి పంజీగా నక మహా తుష్టి మహా సుస్థానమునకు పంపించబడి అనుభూతికములైన కుటుంబములకు నకపతేసి, మా ఆశ్రమమునకు కీర్తిచెచ్చిన యోగ్యతా పత్రములకు

వివరములు: నేడే వ్రాసిన ఈ అత్యుత్తమ కుటుంబలభ్యంత భాస్కరమును కేటలాగును ఉచితముగా పంపిండును. దానికి ప్రకటనలకు మోపబడును.

టి. వి. రాఘవాచార్యులు, జమిందారు,
శ్రీరాఘవాయుర్వేదాశ్రమం,
కడలి-రాజ్-అలూకు, తూర్పు గోదావరిజిల్లా.

Price Anna: 10 only.
AMRUTANJANI DEPOT.
BOMBAY & MADRAS.

నత్య హరిశ్చంద్రియము

(5-వ మాద్య) 1-0-0
సాత్రాజిత్రియము (శృంగారరసము) 0-12-0
(శ్రీకవిత్తాకాశానిధి బలిజేషల్లి లక్ష్మీకాంత కవి)
చిత్ర మాధవ నాటకము
(Comedy of errors) 0-8-0
వర్తకులకు కమిషను) సుబ్రహ్మణ్యభాగవతులు,
12, పిలాతోపు మైలాపురం, మృదాను.

1. పంజాబీపాప, నిర్గుణోపాపన రు. 0-8-0
2. జీవన్ముక్తి, విజేహముక్తి రు. 0-4-0
3. దైవలయ (ప్రతిప్రధానమును విన్నవవ్యక్త్యాదు) రు. 0-8-0
(ఈపుస్తకములు రామలింగనారాయణకవిచే వ్రాయబడి అవ్వారి సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి, కొత్తూరు, పశ్చిమగోదావరిజిల్లా.

మహాసూర్యవర్తి

ప్రకృతమైన యోగము. ప్రతివారికి ఆవశ్యకమైనది. శరీరమును, నోటిని, నాసికను, కాళ్లను మంటలు, నోటి పూత, గుండెలలోమంటలు, మొదలగు వైద్యవికారములకు పక్షాదుధము. శ్రీ ముక్త్యలరాహివారి సంస్థానమున కయ్యారం 2-12-0 రు 1-8-0
ఆర్డరసాయనశాల, ముక్త్యల(కృష్ణా).

ఆయుర్వేదావధ రత్న కరము

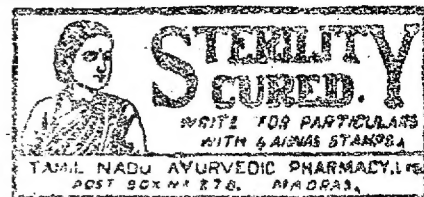
చరక చికిత్సాస్థానము రు. 6
ఆంధ్రవైద్యరత్నావళి రు. 2, భన్యవరాళిక రు. 1
2044) వాక్యము శ్రీపాద కృష్ణమూర్తి నేటి, బెజవాడ

దిర్ఘరోగవైద్యశాల

కటకము: ఇచ్చి వైద్యులకు వ్యాధులను "గ్రంథి" అచ్చి విడుదలచేయును. మాది అన్నియు శ్రాంతిచికిత్స వ్యాధికి తెలుపును. చక్కని సహా నిచ్చును. "నెక్స్" ఈమందు ముండ్రిగిగియు, చిక్క-పవామేహం, అత్యుత్తమ పుంపకత్వం. అతిమూత్రం శ్రేష్ఠపురుష పుంపకత్వం వ్యాధులకు: గ్యారింటీ. రు 2/- మందులు పనిచేయించి ఖరీదుచేయును.

రాజరాజేశ్వరి జ్యోతిషాలయం

మిశ్రాశకగాని, లేకపయముగాని పంజన కైమిశ కాస్త్రోత్తా 20 లక్షములు కట్టి ఆయుర్వేదమును, యోగ విషయము, శ్రీరమయము, సంతానవిషయము వ్రాయబడు రు 5-0-0 దశాంత్యశిల్పగోరవారు ఉత్తమద్వారా తెలిసికొనవలయును. ఆయుర్వేదమును యోగవిషయము తరతరవిషయము సంతానవిషయము తెలుపుటకు 2-0-0
4972 బెజవాడ, పూర్ణానందంశిల్ప

ప్రశ్న
శనివ్యక్తిను గురించిన 5 ప్రశ్నలకు జవాబు
వ్రాయుటకు రు 1-0-0 కై ప్రతిప్రశ్నకు
0-4-0 ప్రశ్న వ్రాయుకాలమును తెలుపవలెను.
గాంధీ జ్యోతిషనిలయం, తిరుత్తణి.

జ్యోతిష కళా పాఠశాల

పుస్తకములలో నాల్గవ భాగమును దశాశలాధ్యాయము అప్పు పూర్తియై నిదముగా నున్నది. యందు శ్రుతిపరమేశ్వర ప్రతి అంత్యశిల్ప వివరముగా ఫలములు శ్రోతార్థ సహితముగా వ్రాయబడినవి. ఇదివరలో అచ్చుబడిన 1, 2, 3 భాగములు కూడ ఖరీదినకు నిదముగాయున్నవి. జ్యోతిషవిద్య 6 మాసములలో పాపుద్వారా నేర్పబడును. వివరములకు వ్రాయును. ఆకెల్ల వెంకటేశాస్త్రి, గోపాలపురం, కొత్తపేటపాస్టా, గోదావరిజిల్లా.

ప్రతాపకన్కారిమాత్రలు

4 మిక్కిలి ఘాటును సువాసనగలది
1-2 మాత్రలను పువ్వుకొనిన ఆనందముగా సుండుదురు గాక అజీర్ణము, వాయువు, జలుబు, క్షయము, దగ్గు, ఉబ్బునము, కఫము, చిన్నచిన్న గుణము, కలరా, స్త్రీల మొదలగు అనేకమగు వ్యాధులను వారింతుదురు గాక జలుమును, జీర్ణ క్షీణి, ఆక్రోమ్యమును గలిగించు వరప్రసాదము.
(ప్రతి గృహమున యుండవలసినది. 250 మాత్రల నీసా 0-4-0
11 నీసాలు 2-2-0. డి. సి. కాట్టి పిమ్మిటికా 0-3-0
పి.సి.సి. అండు కో, ఆయుర్వేదపరమజం, తెలిచేటి, చెన్నాడుజిల్లా.

మోహినీతైలము

5 తు॥ నూనెగల నీసా 1-8 0-12-0
శ్రీపురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది.
ఇది మనఃపరిశ్రమము జేయు విద్యార్థులు, స్త్రీడగ్గు, ఉద్యోగములు మొదలగువారికి నుఖనిద్ర, విశ్రాంతి నిచ్చును. మొదలగు మోహలావ్యములకు ప్రాపగురులను మనోహరముగ పెంచి కాపాడును. ఈతైలమునందుగల రమణీయముగు సువాసన చెప్ప నలవి గాదు. తలకు రాచి దువ్వుకొనిన ఇరుగుపొరుగు వారుకుగూడ పరిమళము వ్యాపించును. తలలో చుండును పుట్టు నియ్యదు. దీనియందు మనోహరముగు సువాసనద్రవ్యములను చేర్చి తయారుచేయించి వేలకొలది నీసాల విక్రయించి మెప్పు బడసి యున్నాము. వేయేల, ఒకసారి పరిశీలించిన నిజము తెలియగలదు. అమ్మ తాంజనం డిపోబొంబాయి, లేక మదరాసు.

చర్మ వ్యాధులను గురుకుమాడ లేకండచేయు
రాధా కృష్ణ
తామర మందు
వాడుడు
ఆస్తి యే పులలో దొరుకును
V. S. SASTRY & Sons, Tenali Guntur D

కమలాక్షి

(విచిత్ర కథ)
గ్రంథకర్త:—నెల్లూరు వెంకటగిరి మహారాజా కాలేజి ప్రధానాచార్యులు మ-రా-శ్రీ, రాయసం వెంకటశివుడుగారు యం. ఏ., యల్. టి. సాంఘికనవల—ముప్పదేడ్లకు పూర్వపు ఆంధ్రదేశసితి, ఆకాలపు చదువుసంధ్యలు, పిల్లల యాటపాటలు, ప్రతాపచారవ్యవహారములు, గుణ శీలములు సందర్భానుసారముగ పాత్రలయందు ప్రత్యక్ష మగుచుండును.
ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము,
7, కంటెజిటి వీధి మదరాసు